

LIBRARY

MAY 21 1982

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

VOLUME LXII Nr. 10

KETVIRTADIENIS, GEGUŽĖS [MAY] 13, 1982

KAINA 25 c.

KASDIEN

NEBETOLI KAS DEJOSI KEISTAS ŽMOGUS PAJUTO NUOTAIKAS SUVAŽIAVIMAS

Neapsakomas ginklavimasis, šimtamilijoninės išlaidos karinėms bazėms užsienio šalyse, embargai, sankcijos, restrikcijos prekiauti su socialistinio pasaulio šalimis krašto ekonomiką stumia pakalnėn. Paimkime pavyzdžiu kompanijų ir įvairių biznių bankrotavimus. Vien tik per šių metų 14 pirmąsias savaites jų subankrutavo 6,205. Numatoma, kad šiemet subankrutuos mažiausia 26,000 didesnių ir mažesnių kompanijų. Tai yra devyniais tūkstančiais daugiau, negu praeitais metais.

Ekonomistų statistikos duomenimis, Didžiosios depresijos 1933 metais iš 10,000 kompanijų ir biznių bankrutavo 100, dabar iš 10,000 bankrutuoja 83. Vadinasi, nebetoli to, kas dėjos depresijos metais.

Kad nebetoli to, jaučia ir varguomenė, nežiūrint kad gauna šiek tiek tokias socialinio aprūpinimo pašalpas.

Prez. Reaganas, išties, keistas žmogus. Sugalvojo, recesijos rimtai paliestuose nusigyvenusiuose regionuose palengvinti kompanijoms bei bizniam mokesčius ir įvairias valdžios reguliacijas, kad keltųsi į tuos regionus, kad ten atsirastų daugiau darbų. Paviršutiniškai žiūrint, gal ir nebūtų blogai, bet tikrenybėje būtų kamščio perkėlimas iš vienos bonkos į kitą.

Labai teisingai sako moteriškų drabužių siuvyklų darbininkų profsajungos prez. Sol C. Chaikin, kad tokiu ėjimu būtų tik iš vienos vietos darbų perkėlimas į kitą vietą.

Kad daugiau darbų būtų, reikia bilijonus skirti civiliniams darbams, o ne karinės pramonės darbams. Bilijonas dolerių pigių namų statybai duotų kelis kartus daugiau darbų, negu duoda gaminant bombonešius.

Pajuto prez. Reaganas, pajuto ir visa jo administracija kylančias tautos nuotaikas, kad branduolinių ginklų gamyba būtų nutraukta (užšaldyta). Birželio 12 dieną dar labiau pajus, kai į Niujorką susirinks šimtai tūkstančių žmonių reikalauti, kad ginklavimuisi turi būti padarytas galas. Taipgi pajus ir per šiemet būsimus kongresinius rinkimus.

Sen. Edward Kennedy jau atviraai sako, kad per būsimų rinkimų rinkiminę kampaniją svarbiausiu klausimu bus branduolinės ginkluotės užšaldymas ne vien dėl to, kad tauta bijo branduolinio karo, o ir todėl, kad branduolinių ginklų ginklavimasis krašto ūkį varo nuo koto.

S. J. Jokubka

I Vilnių atėjo monolitiniai namai

R. Einulevičiaus nuotraukoje: I bendrą lazdynų vaizdą gražiai įsikomponavo pirmasis daugiaaukštis monolitinis namas.

Rodos, dar visai neseniai buvo diskutuojama, ar vertėtų plačiau taikyti gyvenamųjų namų statyboje monolitus. Dabar jau pastatyti pirmieji monolito namai Vilniuje, šešiolikaukščiai bendrabučiai studentų miestelyje akivaizdžiai parodė, kad šie statiniai visais požiūriais geri.

Lazdynų gyvenamajame rajone iškilo architekto Česlovo Mazūro suprojektuotas šešiolikaukštis gyvenamasis namas, kuriame atšventė įkurtuves daugiau kaip pusšimtis šeimų. Šalia jo išaugo šio monolito brolis. Netoliese kalami poliai naujam daugiaaukščiui, o visai greitai jau kyla pirmieji naujo pastato

Senatoriui Kenedžiui pritaria visa eilė politikierių, pritaria ir sveikai galvojantys piliečiai.

Laikraščio "Vilnius" dalininkų suvažiavimas vyks išvakarėse Niujorke milžiniškos taikos demonstracijos ir pradedant ruošti kongresiniams rinkimams. Kiekvienam dalininkui svarbu būti šiame laikraščio dalininkų suvažiavime su sumanymais kaip ir kuo prisidėti prie minėtos demonstracijos ir kaip aktyviai dalyvauti minėtuose rinkimuose.

Suvažiavimas, kaip žinia, vyks birželio 6 dieną. Be kitko, turėsime aptarti ir laikraščio reikalus, jo politinę liniją, turinį, o ypač laikraščio materialinę padėtį.

Dalyvaukime suvažiavime kuo gausiau ne tik kad dalininkų suvažiavimai yra didelė vilniečių šventė, o ir kad yra laikraščio gerovei bei jo gyvavimui skirti.

aukštai, ruošiamą teritoriją kitam objektui: šiemet du namai bus pastatyti ir trys pradėti Lazdynuose, du—Seškinėje. Tai bus 65 ir 90 butų namai.

Monolitinė statyba neįmanoma be aukštos darbo kultūros. Čia namas ne mūrijamas, ne montuojamas, o liejamas. Betonu užpildomi klojiniai, ir po kiek laiko išlieta, sustingusi betono siena keliauja į jai skirtą vietą. Jokių nereikalingų medžiagų čia ir nepamatysi. Netgi tas betonas, kuris kartais lieka užpildžius klojinius, čia pat išliejamas į specialias formas, ir vėliau susitingusios betono plokštės panaudojamos pamatams montuoti. Ekonomiška, naudinga.

Ekonomija turi būti ekonomiška. Būtent šitokią principą atitinka monolitinės statybos metodas. Tarkim, toks aktualus klausimas, kaip racionalus metalo naudojimas. Šešiolikos aukštų mūriniame name vienam kvadratiniam metrui bendro ploto reikia 57,8 kg metalo, monolitiniame name—42,1 kilogramo. Sutaupoma ir energetikos išteklių, ypač šilumos pralaidumas yra kur kas mažesnis negu stambių plokščių, todėl butams apšildyti sunaudojama mažiau šiluminės energijos.

Palyginti su mūrine statyba ir darbo sanaudos gerokai mažesnės. Pavyzdžiui, mūriniame name vienam kvadratiniam metrui bendro ploto pastatyti reikia 1,8 žmogaus darbo dienos, o monolito—1,2. Ryškus ir apdailos darbų skirtumas: vienam kvadratiniam metrui apdailinti reikia atitinkamai 0,96 ir 0,65 žmogaus darbo dienos.

Antra vertus, statant monolitinius pastatus kur kas aukštesnis

Trumpai

— Kaip praneša Federalinių rezervų taryba, per šių metų sausio mėnesį pramonės apkrovimas padidėjo nuo 70,6 procento iki 71,8 procento, bet daug kur darbininkų paleidimas iš darbo nesiliauja, ypač elektronikų pramonėje. Pavyzdžiui, Texas Instrument paleido 2,700, gegužės mėnesį ketina paleisti papildomai dar 2,800 darbininkų ir t. t.

— Nevisose valstijose nedarbo lygis yra vienodas. Darbo departamento duomenimis, mažiausia bedarbių yra Wyominge—4,6 procento. Tuo tarpu Mičigano valstijoje net 16 procentų. Daugiau kaip po 10 procentų bedarbių yra 19 valstijų.

— Maskva sveikina prez. Reaganą, kad atsisakė grūdų embargo Tarybų Sąjungai. Girdi, atrodo, kad Vašingtonas lyg pradeda sveikai galvoti.

AUKŠTAS ĮVERTINIMAS

[TELEGRAMA]

Mildred Stensler

Už ilgametį vaisingą darbą pažangiose organizacijose ir lietuvių tarybinio muzikos meno propagavimą Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1982 metų balandžio 28 dienos įsaku "Aido" choro (JAV) vadovei Mildred Stensler (Mildai Stenslerienei) suteiktas Lietuvos TSR nusipelnusios kultūros veikėjos garbės vardas.

Įsaką pasirašė Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkas Antanas Barkauskas, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo sekretorius Stasys Naujalis. V. Petkevičienė

mechanizacijos lygis. Tai reiškia, kad toliau lengvinamas ir tuo pačiu metu spartinamas žmogaus darbas.

Ir trečia. Monolitinė statyba įgalina kurti namus nedidelėmis serijomis. Štai ir vilniečiai, pastatę penkis vienos serijos namus, jau pradeda naują.

Kaip matome, privalumai akivaizdūs, ir neatsitiktinai monolitine statyba skina sau kelią į Vilniaus naujuosius rajonus.

Simas Magaramas

VILNIS

Lithuanian Peoples Bi-weekly

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-780)

Amerika irgi turės pasukti į gerąją pusę

Prez. Reagano politika atspindi tuos sunkumus, kuriuos pergyvena turtingiausia pasaulyje šalis, mūsų Amerika. Didelius sunkumus pergyvena ir kitos kapitalistinės šalys, bet mūsų Amerika labiausia. Šaltai pagalvojus net peršasi mintis, kaip ilgai ji galės niurkytis šiuose sunkumuose.

Didžiausias sunkumas yra nedarbas, sukeltas recesijos. Daugiau kaip dešimt milijonų yra registruotų bedarbių. Jie nedirba, nemoka valstybės išdui pajamų mokesčių. Vieton valdžia iš jų pajamų mokesčių turėtų bilijonus dolerių naudoti dabar mažiausia pusmetį turi jiems mokėti nedarbo kompensacijas. Tai neapsakomas nuostolis tokią armiją žmonių laikyti be darbo ir pusmetį maitinti juos. To dar nepakanka, kai bedarbiui išsibaigia nedarbo kompensacijoms gauti (kolektuoti) laikas, jis pereina į skurdžių armiją, kurios žmonės valdžia daugiau ar mažiau turi šelpti socialinio aprūpinimo pašalpomis, kas valstybei irgi lėšuoja milijonus dolerių.

Šių sunkumų šaknys glūdi kapitalistinės gamybos sistemoje. Prez. Reaganas su savo sankcijų bei embargų politika šiuos sunkumus aštrina nepaisydamas pasėkų, dėl kurių anksčiau ar vėliau daugeliui gali prisieiti griaužti savo pirštus, o gal netgi prieiti liepto galą. Pavyzdžiui paimkime tik Kubą. Jeigu nebūtų embargo, JAV-Kubos savitarpio prekyba būtų normali, žinoma, stebuklų nebūtų, bet kaip recesijos, taip nedarbo sunkumai dalelyte būtų lengvesni. Arba sankcijos Lenkijai, Iranui, Libijai ir kitoms šalims, gero irgi neduoda. O visoki embargai Tarybų Sąjungai stačiai ašalmas. Vien tik Illinois valstijai kiek nuostolių daro draudimas parduoti Tarybų Sąjungai traktorių! Sveikiau galvojančių ekonomistų apskaičiavimu, jeigu su Tarybų Sąjunga būtų normalūs prekybos santykiai, Tarybų Sąjunga Amerikoje pirtų visokiausios technikos ir kitko už šimtus milijonų dolerių. Tenka įsivaizduoti, kiek būtų darbų, kiek pramoninkams bei prekybininkams būtų pelnų. Aišku, normali prekyba su TSRS nei recesijos, nei nedarbo nepagydytų, bet sunkumai būtų žymiai lengvesni.

Tačiau sunkių sunkiausias sunkumas yra karo politika. Bilijonai ir bilijonai dolerių eina ginkluotei. Visokias bombas, pabūklus gamina be perstojo. Karo arsenalų sandėliai sausakimšai pilni visokiausios amunicijos, raketų, lėktuvų, tankų... Pasenusius meta laukan, jų vieton naujus gamina ir taip be galo. Dešimtys ir dešimtys tūkstančių kariuomenės užsienio šalyse karinėse bazėse ir Japonijoje, ir Vakarų Europoje, ir visur. Tie kareiviai reikia apmokyti, maitinti. Ir kam visa tai! Vieni teisinasi žmonių akių muiliniu, kad iš Tarybų Sąjungos pusės yra krašto saugumui grėsmė. Kiti teisinasi, kad ginklų pramonė gyvina krašto ūkį, duoda žmonėms darbo. Nesąmonė! Tarybų Sąjunga siūlo nusiginkluoti, o ne kariauti. Gi kalbant apie krašto ūkio gyvinimą ir darbus, yra konstatuota ir perkonstatuota, kad bilijonas dolerių švietimui, gyvenamųjų namų statybai, vieškelio taisymui bei tiesimui ir kitokiems civiliniams reikalams duoda kelis kartus daugiau darbų, negu bilijonas dolerių ginkluotei.

Prez. Reagano politika visa to nepaiso. Netgi nepaiso iš skurdžių gyvenančių žmonių atimti bei mažinti socialinio aprūpinimo pašalpas. Nepaiso, kad pusalkaniai skurdžiai netekę kantrybės gali išeiti į gatves šturmuoti, kaip šturmuoja nusigyvenę alkani žmonės Centro Amerikoje ir kitose pusiau kolonialinėse šalyse, kuriose žmonių nerimui gesinti ir palankių Amerikai reakcinių režimų išlaikymui reikia pilti milijonai dolerių.

Prez. Reagano politikoje taipgi atspindi didelis sunkumas subalansuoti valstybės biudžetą. Reikia Saliamono galvos, kad mažinant turtingiems pajamų mokesčius ir didinant karines išlaidas galima būtų subalansuoti valstybės biudžetą. Prezidentas užsispyręs subalansuoti. Bet kaip! Ne tik varguomenės, bet ir vidurinėsios klasės sąskaita. Jau yra užuominų, kad prezidentas tokia politika ne tik materialiniu, o ir kultūriniu atžvilgiu nuskurdins tautą. Girdi, mokyklų durys beliks atviros tik turčių vaikams. Aukštasis mokslas beliks pasiekiamas pačių turtingiausių vaikams.

Iš šių ir kitų sunkumų, kuriuos pergyvena turtingiausia pasaulyje šalis mūsų Amerika, išsikasti galimybė yra tokia, kad Amerikoje prezidentai renkami ketveriems metams. Jeigu prez. Reaganas iki ateinančių prezidentinių rinkimų krašto nenuvarys nuo koto, su savo politika nesukels chaoso, po rinkimų, jeigu į Baltuosius rūmus bus išrinktas lankstesnis žmogus, žinoma, iš sunkumų Amerikos neiškas, bet tokią politiką, kokią veda prez. Reaganas, vargiai ar ves toliau. Žmonija eina į gerąją pusę, Amerika į tą pusę irgi turi pasukti, jeigu nenori tapti antraeile pasaulio šalimi.

Tačiau svarbių svarbiausia yra, kad neatsirastų koks protiniai pamišęs generolas ir nespaustų branduolinės bombos mygtuko, kol dar nesunitarta tų bombų atsakyti.

2

IŠ SUNERIMUSIO PASAULIO DĖL RYTOJAUS

BOLIVIJOJE NEMAZĖJA ĮTEMPIMAS

Nemažėja įtempimas daugelyje Bolivijos rajonų, kur darbo žmonės suaktyvino kovą už savo teises, profsąjungų ir politines laisvės, prieš valdžios represijas.

Ypač sudėtinga padėtis yra Kochabambos mieste, kur neseniai policija ir saugumo pajėgos susidorojo su taikios demonstracijos dalyviais, šaudė į darbininkus. Bolivijos spaudos duomenimis, šio susidorojimo metu maždaug 30 žmonių buvo nukauta, daugiau kaip 70 sužeista.

KUBOS JAUNIMAS

Kubos jaunųjų komunistų suvažiavime dalyvavo daugiau kaip 1,400 geriausių Laisvės salos jauniosios kartos atstovų, taip pat tarptautinių ir užsienio jaunimo organizacijų pasiuntiniai, jų tarpe ir TSRS Lenino komjaunimo delegacija su CK pirmuoju sekretoriumi B. Pastuchovu.

Suvažiavimo dalyvių vienbalsiai užgirtoje rezoliucijoje tvirtai remiama nuosekli taikinga politika, kurią vykdo Tarybų Sąjunga, iškelianti konstruktyvias iniciatyvas, kad žmonija būtų išgelbėta nuo branduolinės katastrofos.

TURKIJOS KALĖJIMAI PILNI

Turkijos kalėjimai pilni pažangių politinių veikėjų ir profsąjungų aktyvistų, pasakė Turkijos taikos šalininkų draugijos generalinis sekretorius Enis Džoškunas, duodamas interviu Paryžiaus laikraščiu "Liberation". E. Džoškunas išvengė suėmimo ir pasislėpė užsienyje, kai valdžia įsakė suimti taikos komiteto vadovus.

Turkijoje, pareiškė jis, kaliniai sistemingai kankinami. Žudoma ne tik kalėjimuose, bet ir susidorojama gatvėse. Oficialiai tai vadinama "susirėmimais su tvarkos pajėgomis". Tokių "susirėmimų" metu žuvo daugiau kaip 300 žmonių.

AUSTRIJOS JAUNIMAS PAREIŠKĖ "NE"

Didelį pasisekimą turėjo Austrijos tradicinė pažangiojo jaunimo šventė "Raudonosios jaunimo savaitės".

Vienoje, Zalcburge, Linee, Innsbrucke, Grace ir daugelyje kitų šalies miestų įvyko mitingai, susirinkimai ir demonstracijos kovos už taikos stiprinimą, įtempimo mažinimą ir nusiginklavimą aktyvinimo šūkiams. Alpių respublikos jaunimas pareiškė savo ryžtingą "ne!" Vašingtono ketinimams dislokuoti Vakarų Europoje naujas Amerikos branduolines raketas ir neutroninį ginklą.

ATSAKINGA JAV ADMINISTRACIJA

Atsakomybė už tarptautinės padėties susikomplicavimą tenka JAV administracijai, atmetančiai įtempimo mažinimo politiką, pareiškė Nikozijoje įvykusioje spaudos konferencijoje Kipro pažangiosios darbo liaudies partijos generalinis sekretorius E. Papajoanu. Jis pažymėjo, kad dėl militaristinio kurso, kurio laikosi Vašingtonas, stojantis už branduolinio ginklavimosi varžybas, labai padidėjo termoduolinio karo pavojus.

JAPONIJOS VALSTIEČIAI KOVOJA

Praejo beveik 10 metų, kai amerikiečiai Japonijai grąžino administracines teises į Okinavą. Tačiau saloje, kuri paversta vienu Pentagono forpostu Tolimuosiuose Rytuose, tebėra daugiau kaip 60 didelių Amerikos armijos bazių, aerodromų ir poligonų.

Iš valstiečių atimti 254 kvadratiniai kilometrai derlingų žemių buvo perduoti "laikini" naudoti Pentagonui remiantis įstatymu, kurį konservatoriai pavyko prastumti parlamente.

Valstiečiai atkakliai kovoja už JAV bazių likvidavimą ir žemių atgavimą, tačiau Japonijos valdžia, kurią spaudžia Vašingtonas, atsisako patenkinti šiuos teisingus reikalavimus.

Britanijos studentai netyli

Masinėmis manifestacijomis ir mitingais Londone, Glasgow ir kituose Britanijos miestuose baigėsi šalies aukštųjų mokyklų studentų veiksmų savaitė prieš pražūtingą konservatorių vyriausybės politiką švietimo srityje. Manifestacijos buvo surengtos Nacionalinės studentų sąjungos iniciatyva. Daugiau kaip milijonas Britanijos aukštųjų mokyklų studentų, dalyvavusių veiksmų savaitėje, griežtai pasmerkė kabineto kursą mažinti valstybinius asignavimus švietimo reikalams. Jie pažymėjo, kad tokia politika daro neatitaisomą žalą Britanijos ateičiai.

"Žinios, o ne bombos!", "Griežtos" ekonomijos politikai—ne!", "Apginsime mūsų teises!"—su tokiais šūkiams centrinėmis Londono gatvėmis pražygiavo tūkstančiai įvairių šalies miestų aukštųjų mokyklų studentų ir dėstytojų. Masiniame mitinge jie pažymėjo, kad būtina duoti ryžtingą atkirtį naujoms universitetų ir koledžų biudžetų mažinimo programoms.

"Neatsakingu" pavadino tokį torių kabineto kursą leiboristų partijai atstovaujantis parlamento deputatas N. Kinokas. Dėl vyriausybės priemonių švietimo srityje, pasakė jis, dar labiau blogėja studentijos materialinė padėtis, mažėja studentų skaičius aukštosiose mokyklose, didėja dėstytojų nedarbas. Tai negali nekelti didžiulio susirūpinimo, pareiškė Nacionalinės studentų sąjungos prezidentas D. Aronovičius. Savo veiksmais konservatoriai įrodo, kad jiems nerūpi Britanijos universitetų ir koledžų, viso šalies jaunimo ateitis, pabrėžė jis. Nacionalinės studentų sąjungos vadovas pažymėjo, kad Britanijos merginos ir vaikinai yra pasiryžę kovoti dėl savo teisių. J. S.

— JAV numato šiemet užsienio šalims parduoti už \$30 milijonų įvairių ginklų. Už tokią milžinišką sumą niekad anksčiau nebuvo parduota per vienerius metus.

— Seattle arkivyskupas Raymond Hunthausen atsisakė mokėti \$250 pajamų mokesčių, nes, girdi, šiuos pinigus prez. Reaganas panaudos branduolinei bombai.

Vilnis, 1982 gegužės 13

KAM REIKĖTŲ SUSIRŪPINTI

Kuo gi dar reikėtų susirūpinti?— gali paklausti nekantrus skaitytojas. Amerikiečiams šiandien ir taip rūpesčių per akis. Niekaip nesibigianti infliacija, didėjantis nedarbas, stiprėjanti konkurencija tarp tautinėse rinkose, "reaganomikos" neefektyvumas, galiausiai neturinti precedento šalies militarizacija... Pridėkim nuolat didėjantį nusikalstamumą, alkoholizmą, narkomaniją... Nematyti šių problemų šiandien gali tik aklas.

Neabejingi šioms Amerikos piktžaidėms ir mūsų tautiečiai. Tai savaime suprantama—visi šie, švelniai tariant, malonūs reiškiniai tiesiogiai paliečia kiekvieno jų bei jų vaikų likimus. Štai viename Čikagoje leidžiamame kunigų marijonų laikraščio "Draugas" numeryje rasime A. Jotauto straipsnį, kuriame analizuojamos Amerikos jaunimo nusikalstamumo priežastys. Autorius tvirtina, kad "blogiausia įtaką turi aplinka—gaujos, tėvų ir suaugusių blogas pavyzdys, nepakankamas auklėjimas arba visiškai neauklėjimas mokyklose, per daug lengvi teismai ir baumės už nusikaltimus, kuriuos jaunamiečiai padaro "kaip suaugusieji". A. Jotauto žodžiuose daug tiesos, tačiau pastebėsime, kad savo analizėje autorius, ko gero, sąmoningai apėjo socialines nusikalstamumo priežastis, taip pat pamiršo tvirkinantį bulvarinės literatūros, kino ir televizijos poveikį. Papildęs savo pateikiamą nusikalstamumo priežasčių sąrašą skrybomis, alkoholiu, narkotikais, nuoboduliu bei gatvės įtaka, autorius konstatuoja, kad jau yra dvylikamečių, nubaustų už žmogžudystes. A. Jotauto tvirtinimu, trečdalis nusikaltimų Amerikoje padaro jaunuoliai, neturintys 20-ties metų.

Maža to: "Alkoholizmas auga juose nenormaliomis proporcijomis, iskaitant ir 15 procentų jau visiškių girtuoklių net pradžios mokyklos aukštesniuose skyriuose",—rašo A. Jotautas.

Bet viena bėda ne bėda, "Laisvojo" pasaulio pagimdyta "seksualinė revoliucija" savo nuodais visų pirmaisia užkrėtė jaunąją kartą. "Todėl statistiniai duomenys rodo",—tvirtina autorius,—"kad baigusių pradžios mokyklų aštuonis skyrius, jau 80 procentų berniukų ir mergaičių žiūri į seksualinį gyvenimą kaip į paprastą nuobodumo pašalinimą ir suaugusių gyvenimo pakartojimą". Rezultatas visai nelinksmas—abortų ir venerinių ligų kreivė nuolat kyla į viršų. "Tėvai geriau turėtų mažiau turto",—graudena autorius,—"o daugiau auklėtų savo vaikus".

Ne pikto džiūgavimo vedini citavome šiuos susirūpinusio autoriaus žodžius. Ir ne mūsų reikalas patarinėti amerikiečiams, kaip spręsti šias problemas. Tačiau nesulaukysime nepastebėję, kad nekrepiant dėmesio į socialines nusikalstamumo šaknis, sėkmės šioje kovoje vargu ar begalima sulaukti.

Siuo atveju mus domina kas kita. Problemų, kaip matome, amerikiečiai turi, ir gana skausmingų. Atrodytų, jos turėtų rūpėti visiems be išimties lietuviams iševiviams. Tačiau taip nėra. Štai tame pačiame "Draugo" laikraštyje, tik mėnesiu anksčiau, kitas "iševivijos dvaisios krutintojas" Linas Sidrys taipogi sielojosi dėl alkoholizmo, tačiau ne Amerikoje, o Lietuvoje. Pasirodo, tie komunistai šiandien naudojami išties šėtonišku ginklu.

Vilnis, 1982 gegužės 13

Kaip tai daroma? Jie... "it plėšrūs, grobio tykojantys žvėrys, čiumpa nebudrios aukos kaklą ir smaigia, kol apsvaigina ir numarina". Ką numarina? Aišku ką. Lietuvį. O kas tas užmaskuotas ginklas? Rusiška vodka, tvirtina Sidrys. Baisu, ar ne?

Vieniems "vaduotojams" gal ir baisu, bet kitiems—nelabai. Ir ne dėl to, kad patys išgerti mėgtų. Štai vienas veiksnių, dėl viso pikto pasirašęs inicialais V. M., Clevelando "Dirvoje" replikavo siaubo straipsnių kūrėjui Linui Sidriui: "Kuo skiriasi rusiška vodka nuo mūsų buvusios valstybinės ar skaidriosios? Juk ir mes turėjome spiritos ir degtinės monopolį, kuris stengėsi išlaikyti galimai aukštesnes kainas iki tokio laipsnio, kad dar nelabai apsimokėtų varyti "Samogoną".

Lino Sidrio prisipažinimas, ir jie iševivijoje nesikrato vienos kitos taurėlės. Tai kuo gi reikėtų paaiškinti šį įtartina abstinencijos priepuolį?

Pasirodo, reikalas štai koks. Vis daugiau mūsų tautiečių, apsilankusių Lietuvoje, susipažįsta su krašto šiandiena, o grįžę atgal nebijo pasakyti kitiems iševiviams, kad "vaduotojų" piešiamas tėvynės paveikslas, švelniai tariant, kiek neatitinka tikrovės. Dipukai nejuokais sunerimo, ir čia į pagalbą atskubėjo sidriai. Jie išskėlė naują versiją, kad turistus Lietuvoje nugirdo, o tada jų akyse viskas ima dvejintis ir visko pasidarė dvigubai daugiau—namų, gatvių, fabriku, prekių... Maža to—prie įkaušusio tautiečio prišoka blavius "Gimtojo krašto" korespondentas ir, gundydamas buteliu, išgauna teigiamus atsiliepimus. Va ir visa paslaptis, tvirtina linai sidriai. Tuo labiau, kad patys buvom, patys gė...

Ką į visa tai galima pasakyti? Galima daug ką, bet nereikia. Mat, tai už mus jau padarė tautietis, dėl viso pikto pasirašęs inicialais V. M. Pastebėjęs, kad Amerikos jaunimui alkoholizmas gresia žymiai labiau, negu visi kiti narkotikai, autorius grįžta prie Lino Sidrio išsakytų minčių ir daro šią išvadą: "Nusišnekti galima ir be lašo alkoholio". Ir taip, kad be pusbonkio nesuprasi... **Kazys Bagdonavičius**

AMERIKAI LABAI NEPATINKA

Pasaulyje dabar daug rašoma ir kalbama apie pradėtą tiesti didžiulį dujotiekį, kuriuo Vakarų Sibiro dujos būtų tiekiamos Vakarų Europai. Susidomėta šia statyba ne vien todėl, jog tai yra didžiausias ekonominis sandėris tarp TSRS ir Vakarų valstybių, bet ir todėl, jog ši sandėrį nori sužlugdyti Vašingtonas, pradėjęs ekonominį karą prieš TSRS.

Pagal šį sandėrį nuo 1984 metų Vakarų Europos šalys turi gauti iš TSRS kasmet iki 40 milijardų kubinių metrų dujų; iš jų VFR—10,5 milijardo kubinių metrų, Italija—8,5 mlrd., Prancūzija—8 mlrd., Olandija—2 mlrd. kubinių metrų dujų. Šias dujas taip pat nori gauti Austrija, Belgija, Šveicarija, jomis domisi Ispanija ir Portugalija.

Vakarų spaudos pranešimais, šis dujotiekis, kurio ilgis viršys 3600 kilometrų, atsies apie 15 milijardų dolerių. Vakarų šalių firmos dujotiekio statybai tiesia įrenginių mažiau už 1-1,25 milijardo dolerių.

SUNKUS KINIJOS KLIMATAS

Istorijos ratas sukasi sparčiai, tačiau Kinijos valdžioje kol kas nėra stabilumo, kuris užtikrintų šios valstybės normalų vystymąsi. Mūšis už tai, kad į vieną ar kitą vyriausybinių postų būtų prastumtas "savas žmogus", tebevyksta tarp pačių įvairiausių politinių grupuočių. Tiesa, oficialioji Pekino spauda tvirtina, kad šalyje įsiviešpatavo "vienybė ir susitelkimas", tačiau gyvenime yra visai kas kita. Kova valdančiose viršūnėse yra palydima nesklaidomais šalies socialiniame ir ekonominiame gyvenime. Problemos gimdo viena kitą, o Pekino lyderiai iki šiol neranda kelio, kaip jas išspręsti. Pasaulio spaudos apžvalgininkai yra tos nuomonės, kad iš vienos pusės nuo Kinijos liaudies akių slepiama savitarpio kova Pekino viršūnėje, iš kitos—jos kursas, paremtas "Mao idėjų", yra tos kliūtys, kurios pančioja milijardinės tautos iniciatyvą.

Kaip žinoma, Kinijos kompartijos Centro Komitetas priėmė "Nutarimą kai kuriais KKP istorijos nuo KLR įkūrimo klausimais". Jame pripažįstama, jog Kinijos visuomenė įvairiai žiūri į Mao Czeduno palikimą. Yra visuomenės sluoksnių, kurie remia Mao idėjas, yra ir tokių kiniečių, kurie visiškai atmeta jas. Dėl to netenka stebėtis, nes Kinijoje yra nemažai tokių žmonių, kurie nukentėjo "kultūrinės revoliucijos" metu. Tokie žmonės reikalauja, kad Mao nusikaltimai būtų pripažinti visumoje, o ne taip, kaip daroma dabar, kada pražūtingas politinis kursas vadinamas tik "rimta klaida". Juk taip neseniai Pekino spauda, net Kinijos kompartijos vadovai Mao Czeduno valdymo metų teoriją ir praktiką vadino "labai žiauria feodalinė fašistinė diktatūra". Panašus Mao valdymo vertinimas, jo idėjų kritika buvo skelbiama net Kinijos kompartijos Centro Komiteto laikraštyje "Ženmin žibao". Panašiai darė ir kitų Kinijos periodinių leidinių redaktoriai. Ir štai, visai

neseniai iš visų postų buvo pašalintas centrinio laikraščio "Ženmin žibao" vyriausiasis redaktorius Hu Czivėjus. Pagrindinė jo nuodėmė yra ta, kad jis leidęs žeminti "neblėstančią Mao idėjų reikšmę". Kai kurie politiniai apžvalgininkai yra tos nuomonės, kad Den Siaopinas žengė žingsnį atgal savo politikoje prieš Mao idėjas, šiek tiek atsitraukė politinėje kovoje prieš tuos, kurie Mao Czeduno "kultūrinės revoliucijos" laikais atėjo į valdžią. Taip atrodo tik iš paviršiaus. Den Siaopinas ir jo grupė ryžtingai veržiasi į valdžią. Juk Den Siaopinas nurungė buvusį Kinijos kompartijos vadą Hua Gofoną. Jis pasiliko karinės tarybos pirmininko vietą, kuri leidžia šiam politikui "kritikos ir savikritikos" šūkiu prisidengus šalinti iš Kinijos kariuomenės aukštų postų jam nepatinkimus žmones.

Yra ir kitų politinės kovos Kinijos viduje reiškinių. Nepatenkinta ir nusivylusi inteligentija, studentai. Siuose visuomenės sluoksniuose politinė kova vyksta remiantis šūkiu "Šalin užsikrėtusieji buržuaziniu liberalizmu!" Žodžiu, politinė kova Kinijoje tęsiama visu smarkumu. Kinijos politinis klimatas sunkiai slepia jos visuomenės pečius. Mažai kas tiki, kad artėjantis Kinijos komunistų partijos XII suvažiavimas, kurio datos kol kas nėra, pajėgs išgydyti Kiniją nuo šalį krečiančio drugio.

Kiniečius toliau slepia ekonominiai sunkumai, kurių niekas negali išspręsti, nes politinė kova valdžios viršūnėje iš jos atima visas jėgas. Kita vertus, Kinijai nepavyko sukurti galingos pramonės, kuri būtų užtikrinusi patikimą pagrindą pramonei vystytis. Sukarintos "liaudies komunos" žemės ūkį nusmukdė. "Keturių modernizacijų" politika liko be laukiamo rezultato. Žodžiu, Pekino vadovams yra kas veikti, nes Kinijos vidaus socialinės, ekonominės ir politinės problemos inirtingai graužia jos pamatus. **Apolinaras Sinkevičius**

šalimis. Su TSRS bendradarbiauja 1,5 tūkstančio VFR firmų, 600—Suomijos, 300—Italijos. Socialistinių šalių užsakymai užtikrina Vakarų Europos valstybėms apie 2 milijonus darbo vietų.

Štai kodėl šiuo klausimu nesutaria Vakarų Europos šalys ir JAV. **J. Pukas**

— Argentinos komunistų partija pritaria valdžiai Falkland salų klausimu, bet kaip buvo, taip tebėra, kad Argentinoje būtų įvesta demokratija.

— Iš prez. Reagano sumanymo duoti lengvatų tėvams, kurie vaikus leidžia į privatiškas mokyklas, matyt, niekas neišeis. Viena, tai prieštarauja konstitucijai, o antra, valdžios pajamos mokesčiais sumažėtų kasmet mažiausia \$6 bilijonais.

— Čikagos mieste apie 40 procentų automobilių vairuotojų neturi apdraudų nuo avarių. Visoje Illinois valstijoje daugiau kaip 1 milijonas neturi. Kyla sumanymas ne duoti automobiliams leidimų, jeigu neapdrausti.

— Prez. Reagano administracija kai kurių kategorijų biznieriams bei turistams uždraudė keliauti į Kubą dėl to, kad jie ten nuveža dolerių.

Artinantis Meksikoje prezidento rinkimams

[SUTRUMPINTAS]

Turbūt prisimenate—tai buvo savotiška sensacija,—Meksikos prezidentas Chosé Lopesas Portilja viešai išpėjo JAV nesigriebti agresijos prieš Nikaragvą ar kurią kitą šio regiono šalį; agresija būtų „milžiniška istorinė klaida“,—pabrėžė senosios aztekų šalies prezidentas.

Jungtinės Amerikos Valstijos nepratusios, kad Lotynų Amerikos valstybių vadovai su jomis kalbėtųsi šitokiu tonu. Vašingtonas ir šandien bevelėtų laikyti ispaniškai ir portugališkai kalbančius Amerikos kraštus savo tėvonija. Bet laikai keičiasi, ir R. Reaganas patylomis prarijo karčią piliulę. Juo labiau, kad čia Meksika.

Meksika—viena didžiausių Lotynų Amerikos valstybių. Viena jauniausių—pusė iš septynišiasdešimties milijonų gyventojų nepilnamečiai. Meksikoje vieni didžiausių Vakarų pusrutulyje ekonomikos, visų pirma pramonės plėtotės, tempai. Šalis viena turtingiausių nafta.

Meksikai būdina ir daugelis kapitalistinio pasaulio ydų. Skaudžia plaka nedarbo rykštė. Tūkstančių tūkstančiai „braserosų“—bedarbių kaimo ir miesto skurdžių nelegaliai plūsta į Jungtines Valstijas, parsiduodami tenai už skurdžiausią atlyginimą. Spėjama, kad iki 2000-ųjų metų gyventojų padaugėsia iki šimto milijonų. Vadinasi, reikės ne tik įkurdinti, bet ir pavalgydinti, visu kitu aprūpinti dar 30 milijonų žmonių.

Kubos jaunimo devizas: „darbas, mokslas, šautuvas“

[SUTRUMPINTAS]

1962 m. balandžio 4 d. įvyko pirmasis JSA suvažiavimas. Tuo metu liaudies demokratinė, agrarinė, antiimperialistinė „Monkados programa“ buvo įvykdyta, ir Kubos revoliucija peraugo į socialistinę. Fidelio Kastro pasiūlius, asociacija buvo perorganizuota į Jaunųjų komunistų sąjungą (JKS). Pats sąjungos pavadinimas nurodė, jog radikaliai pasikeis revoliucinės Kubos jaunimo judėjimas. Partija patikėjo JKS uždavinį—komunistiškai auklėti jaunąją kartą.

20 metų—neilgas laikas, bet sąjunga išrašė į savo istoriją nemažai šlovingų puslapių. Ji sutelkė savo gretose pažangų jaunimą, išbandytą darbe ir moksle, užgrūdintą mūšiuose už laisvę. Tai įgalino paruošti deramą Komunistų partijos eilių papildymą.

Susiformavo labai veiksminga darbo su jaunimu sistema, atspindinti nacionalines tradicijas: JKS vadovaujant sėkmingai funkcionuoja Universitetų studentų federacija, vidurinių mokyklų moksleivių federacija, Chosé Marti pionierių organizacija, Jaunųjų valstiečių brigadų judėjimas, jaunųjų techninių brigadų judėjimas, jaunųjų rašytojų ir aktorių, meno instruktorių, jaunųjų trubadūrų judėjimas.

Masinės jaunimo organizacijos vadovaujasi savo įstatais ar nuostatais, patvirtintais atitinkamuose suvažiavimuose ir konferencijose, bet būtina sąlyga visiems—pripažinti vadovaujantį Jaunųjų komunistų sąjungos vaidmenį. Remdamasi šiomis organizacijomis, ji auklėja jaunimą.

20-osioms metiniui iškilnėms skirtas JKS IV suvažiavimas.

4

Skusminga opa tebėra žemės ūkis. Dėl latifundininkų inirtingo priešinosi mūsų amžiaus pradžioje pradėta agrarinė reforma iki galo neįgyvendinta. Iš vienos pusės, ekstensyviai tvarkomos latifundijos, kur didžiuliai plotai palikti dirvonuoti. Iš kitos, primityvus valstiečių ūkis. Valstiečių kooperatyvai neišplitę, jie tiekia ne daugiau dešimties procentų žemės ūkio produkcijos. Tad dargi Meksikoje ypač derlingais praėjusiais metais prirėkė pirktis svetur keliolika milijonų tonų grūdų.

Galvodami apie ateitį, nerimąstaudami dėl ekonominių ir socialinių dabarties bėdų, meksikiečiai šiemet pasitinka šaliai reikšmingą įvykį. Liepos mėnesį įvyks prezidento rinkimai, kurie rengiami kas šešeri metai.

Didžiausią politinį svorį Meksikoje turi buržuazinė Institucinė-revoliucinė partija. Nuo pat susikūrimo—1929 metų—ji yra valdančioji partija, užimanti daugumą abiejose parlamento rūmuose. Jos lyderiai išrenkami šalies prezidentais. Ir šių metų rinkimuose didžiausias galimybės laimėti turi valdančiosios partijos kandidatas Migelis de la Madrida. Jam 47-eri metai. Jo paskutinis vyriausybės postas—programavimo ir biudžeto ministras. M. Madrida paruošė dabartinės vyriausybės ekonominės politikos pamatus. Jo rinkiminėje programoje didelis dėmesys skiriamas nustatyti abipusiai nau-

dingus ekonominio bendradarbiavimo santykius tarp valstybių nepriklausomai nuo jų politinės-ekonominės santvarkos, nuo ekonominio išsivystymo lygio.

Praėjusiais metais susikūrė Meksikos jungtinė socialistinė partija (MJSP). Joje susiliejo kelios kairiosios partijos, taip pat ir Meksikos komunistų partija. Naujoji partija—darbininkų klasės partija, ginanti antiimperializmo ir taikos politiką. MJSP kandidatas prezidento rinkimuose—buvęs Meksikos komunistų partijos generalinis sekretorius Arnoldas Martinesas Verduga. Realių šansų laimėti jis, žinoma, neturi. Juo labiau, kad antroji įtakinga kairioji partija—kviečia atiduoti balsus už Migelį Madridą.

Prisimenant Migelio Madridos ligšiolinę veiklą, jo kaip valdančiosios partijos kandidato pareiškimus, susidaro įspūdis, kad Meksika ir toliau žengtų Chosés Lopeso Portiljos pramintu keliu. Jis veda į valstybinio sektoriaus šalies ekonomikoje stiprinimą, į bendradarbiavimą su visomis šalimis, taip pat su socialistinėmis, žinoma, ir su Tarybų Sąjunga. Meksika ryžtingai stovi prieš diskriminacinę politiką, kurią pramoninės kapitalistinės valstybės varo prieš besivystančias šalis, ir imasi iniciatyvos pastarojiems sutelkti prieš neokolonizatorių spaudimą.

L. Girėnas

liaudies kariuomenės, ir rezervistų kovinę parengti. Jaunimas vykdo gamybines užduotis tų, kurie atlieka savo karinę pareigą.

Sąjunga labai rūpinasi ir internacionaliniu auklėjimu. JKS pasiuntiniai, kaip Ernesto Ce Gevaros pedagoginių būrių nariai, padeda Angolos ir Nikaragvos tautoms likviduoti neraštingumą. Tokia veikla nepatinka imperialistams. Siekiant įbauginti jaunosius internacionalistus, griebiamasi net žmogžudysčių.

JKS emblemoje pavaizduoti Chulijas Antonijas Melja, Kubos Komunistų partijos organizatorius 1925 metais, Kubos revoliucijos didvyriai Kamilas Sjenfuegas ir Ernestas Ce Gevara. Tuo JKS pabrėžia, jog šventai saugo revoliucines partijos ir Kubos liaudies tradicijas ir aukštai iškelusi neša revoliucines vėliavas su sąjungos devizu: „Darbas. Mokslas. Šautuvas“.

Iš „K.T.“

• • •

— JAV komunistų partija sako, jog Vidurio Rytuose krizė yra „Made in the USA“.

— Aukščiausiasis teismas išaiškino, kad laivakroviai neturi teisės boikotuoti nedraugiškų Amerikai šalių laivų. Byla kilo, kai laivakroviai atsakė pakrauti TSRS prekinis laivus, kilus Afganistano konfliktui.

— Čikagos mokyklų superintendentė Ruth B. Love pataria ateinančiais mokslo metais mieste uždaryti mažiausia 20 mokyklų, kad sutaupius \$4.5 mil.

— Todėl, kad Vakarų Europos sąjungininkai neblogina santykių su TSRS ir neatsisako nuo dujotiekio, Aliaskos respublikonų senatorius Ted Stevens kelia sumanymą mažinti JAV karines pajėgas Vakarų Europoje.

TAUTOS SMERKIA

RASIZMĄ

Ne vieną dešimtmetį pasaulio tautos griežtai smerkia rasizmą. Milijonų žmonių nuomonė atsispindi Suvienuytųjų Nacijų Organizacijos 1973 metais priimtuose dokumentuose: Tarptautinėje konvencijoje dėl kelio užkirtimo aparteido nusikaltimui ir dėl baudmės už jį, taip pat Veiksmy prieš rasizmą ir rasinę diskriminaciją dešimtmečio (1973-1983 m.) programoje. 1980 metais SNO Generalinės Asamblėjos sesijoje buvo pritarta rezolucijai, kurioje rasizmas ir aparteidas paskelbti tarptautiniu nusikaltimu, keliančiu grėsmę taikai ir saugumui. O dabar Niujorke posėdžiauja ruošimosi pasaulinei konferencijai kovos su rasizmu ir rasine diskriminacija klausimais komitetas.

Kaip žinoma, viena iš šalių, kuriose rasizmas ne tik klesti, bet nuo 1948 metų tapo valstybės politika, pagrįsta aparteidu (rasių gyvavimas skyrumu), yra Pietų Afrikos Respublika. Šioje šalyje iš 29 milijonų piliečių 25 milijonai neturi teisės gyventi kaip žmonės dėl to, kad jų oda ne baltos spalvos. Afrikiečiai smurtu vejami iš miestų ir kaimų rajonų, kurių žemės yra derlingos, į bantustanus, sudarančius tik 13 procentų visos PAR teritorijos. Tai—nederlingos, neišsivertintos žemės, negalinčios išmaitinti ten suvartojusių milijonų žmonių.

PAR liaudis vis ryžtingiau kovoja už išsivadavimą. Anksčiau patriotai veikė nesutartiniais metodais, o dabar pradėjo kovoti ginklu. Didėja darbininkų judėjimo aktyvumas ir įtaka.

Rasistai miršta, bet kartu ir bijo. Jie griežtina represijas pačioje šalyje, vykdo karines provokacijas prieš kaimynines nepriklausomas laisvas afrikiečių valstybes—Angolą, Mozambiką, Zimbabvę, Zambiją, Lesotą.

PAR rasistus globoja imperialistinės monopolijos ir kai kurių NATO šalių su JAV priešakyje valdantys sluoksniai. Kaip tik dėl jų paramos ir pagalbos gėdinga aparteido politinė sistema iki šiol nepanaikinta. Juk ji leidžia Amerikos monopolijoms, kurių kapitalo įdėjimai Pietų Afrikos Respublikoje sudaro daugiau kaip 2 milijardus dolerių, gauti čia didžiausius pasaulyje pelnus. PAR ekonomika taip pat remiasi Anglijos, Vakarų Vokietijos kompanijomis ir jų filialais.

Pastaruoju metu Vakarai dar labiau išplėtė ryšius su rasistais. Pretorijos režimas, pirmiausia JAV ir VFR padedamas, sukūrė savo branduolinį potencialą. Vašingtonas ypač vertina tą faktą, kad PAR rasistai yra Amerikos žandarai Afrikos pietuose, kad iš jų okupuotos Namibijos organizuojamos teroro akcijos prieš nepriklausomas Afrikos šalis, atsakančios paklusti Vašingtono diktatui.

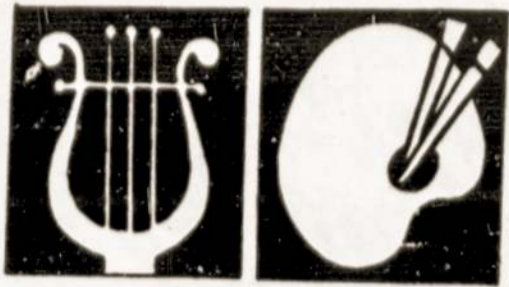
Pasaulio tautos griežtai smerkia nusikalstamą Vašingtono ir Pretorijos sąmokslą, jų pasiryžimą vykdyti naujas agresyvias akcijas prieš nepriklausomas Afrikos valstybes.

Jos didžiai vertina Tarybų Sąjungos ir kitų socialistinės sandraugos šalių indėlį į kovą už rasizmo ir kolonijinės priespaudos liekanų likvidavimą pasaulyje.

V. Sereika

Vilnis, 1982 gegužės 13

KULTŪRINIS gyvenimas

AMERIKOS LIETUVIAMS PAŽĪSTAMAS DAINININKAS

J. Babravičius

Amerikos senosios kartos lietuviai labai gerai žino dainininką Juozą Babravičių. Daugelis, kurie turi patefonus, turi ir Juozo Babravičiaus įdainuotų plokštelių. Ypač žavisi įdainuota plokštelėje daina "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka".

Juozas Babravičius gimė Seiviuose, Alvito valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje. Jo tėvas buvo stalius. Dirbo Vilkaviškio žemės ūkio mašinų fabrike. Ir sūnus įsidarbino tame fabrike mokiniu, vėliau tekinčiu. Po kurio laiko J. Babravičius persikėlė į Kauną ir dirbo geležinkelio dirbtuvių elektros stotyje. Kartu lankė vakarinius kursus, įsijungė į "Dainos" draugijos veiklą. Dainavo chore. Choro vadovas netrukus pastebėjo jo gražaus tembro balsą, pasiūlė parengti koncertams keletą solo kūrinių. Viena iš tokių koncertų Birštone į jo dainavimą atkreipė dėmesį dr. R. Sliūpas ir patarė rimtai studijuoti muziką. Pažadėjo surasti lėšų. 1909 m. rudenį J. Babravičius išlaikė egzaminus į Peterburgo konservatoriją ir užsirašė į prof. Gobelio klasę (pas kurį mokėsi ir Kipras Petrauskas).

Studijuodamas Babravičius aktyviai reikėsi Peterburgo lietuvių muzikiniame gyvenime, retkarčiais atvažiuodavo ir į Lietuvą dalyvauti "Dainos" draugijos koncertuose. 1914 m. sėkmingai baigė mokslus ir gavo angažamentą Maskvos Didžia-

jame teatre. Po neilgo bandomojo periodo jam buvo patikėti pagrindiniai tenoro vaidmenys.

1919 m. J. Babravičius nutarė paieškoti laimės kituose kraštuose—išvyko ir kurį laiką gyveno Graikijoje. Čia labai greit publikos buvo pamėgtas ir pripažintas, koncertavo didžiausiuose Graikijos miestuose, pramoko graikų kalbos. Toliau—sėkmingos gastrolės Paryžiuje, Niceje, Monte Karle, Mentone, Anglijos ir Skotijos miestuose.

1923 m. gruodžio mėnesį J. Babravičius atvyko į Lietuvą. Gruodžio 17 ir sausio 21 d. įvyko jo "dainų vakarai" Kauno rotušės salėje. Programą sudarė 20 kūrinių, dainuojamų penkiomis kalbomis (tarp jų ir graikų). Buvo tikėtasi, kad Babravičius pasiliks Lietuvos operoje, bet jis, neilgai tepabuves, išvyko į tolimesnes savo gastroles.

Šį kartą į JAV. Čia aplankė lietuvių kolonijas, taip pat dainavo Niu Jorke, Brooklyne, Bostone, kurį laiką dirbo Čikagos operoje "Cive".

Retkarčiais Babravičius vykdavo gastroliuoti ir į Lietuvą, o nuo 1934 metų apsigyveno Kaune. Dirbo Operos teatre ir radiofone, dėstė konservatorijoje ir koncertavo.

Paskutiniuosius savo gyvenimo metus Juozas Babravičius pasyrė pedagoginiam darbui Tarybų Lietuvos valstybinėje konservatorijoje. Savo darbą jis labai mėgo ir dirbo išradingai. Visad domėjosi kolegų pasiekimais, lankydavosi jų pamokose, mielai teikdavo konsultacijas.

Konservatorijos fonotekoje yra likę nemaža J. Babravičiaus "pedagoginių įrašų". Juos įdainavo turėdamas 74 metus amžiaus. Stebina gerai išsilaikęs balsas, puiki, raiški dikcija, muzikinė disciplina ir skonis, tikrai lietuviška J. Gruodžio, S. Simkaus, Č. Sasnausko, J. Naujalo ir kt. dainų interpretacija. Iš jo studentų minėtini A. Lietuvininkas, V. Kasperavičius (vėliau baigęs P. Olekos klasę), G. Šmitas, K. Znamenskas, J. Zimrickis ir kiti. Metus prieš mirtį J. Babravičius iš Vilniaus grįžo gyventi į Kauną, dirbo J. Gruodžio muzikos mokykloje. Mirė 1957 m.

S. J.

RANKOS

O, kiek rankų pasauly! Kiek rankų! Kiek rankų dar, paguodos beieškančių, kyla į dangų,— o, kiek rankų, kiek rankų . . .

O, kiek rankų dar tiesiamų skaudžiai maldauja, kad įdėtų joms truputį aukso į saują,— o, kiek rankų, kiek rankų . . .

O, kiek rankų, kur kalnus nuverstį galėtų, džiūsta pakirstos bado, kaip šakos, iš lėto,— o, kiek rankų, kiek rankų . . .

O, kiek rankų, kurios, jeigu žemę apjuostų, visą vargą šiai žemei nubrauktų nuo skruostų,— o, kiek rankų, kiek rankų . . .

O, kiek rankų pasauly! Kiek rankų! Tiek rankų susikurtų ir žemėje nuostabų dangų,— o, kiek rankų be darbo! Kiek rankų! Kiek rankų! . .

Eduardas Mieželaitis

ONOS BAŽNYČIA

Bažnyčia pradėta statyti pačioje XVI amžiaus pradžioje. Kada ji buvo baigta, sunku pasakyti. Tik tiek yra žinoma, kad 1533 metais į ją buvo susimetę protestantai, dėl ko kilo ginčas su vyskupu. Be to, 1563 metais prieš pačias onines, ruošiantis atiladams, atsitiko didelė nelaimė: įgriuvo jos skliautai. Bažnyčia išstovėjo 20 metų uždaryta, kol pagaliau ją atstatyti susirūpino Ona Žygimantaitė, karaliaus Stepono Batoro žmona. Uždėjus jai naują stogą ir išmūrijus aštrialankį skliautą, paaiškėjo, jog sienos per plonos. Spaudimo neatlaikydamos, jos ėmė skintis ir krypti į šonus. Bijodami, kad neužgriūtų, žmonės ėmė šios bažnyčios vengti. Ištuštėjusią bažnyčią 1613 metais prižiūrėti apsiėmė vienuoliai bernardinai. Klebonija, stovėjusią priešais bažnyčios duris, jie pardavė ir už gautus pinigus ėmė tvarkyti bažnyčią. Soninį įėjimą užmūriję, o zakristiją sujungė sienomis su sava, Bernardinų bažnyčia ir su vienuolynu, kuriame gyveno.

Onos bažnyčia—vertingiausias gotikinės architektūros kūriny Lietuvoje. Žiūrėdami į jos fasadą, mes jaučiame ritmingą linijų žaisimą, nesulaikomai kylantį aukštyn. Jeigu kitos garsiosios Europos gotikinės bažnyčios stebina žiūrovus savo kilnia didybe, tai ši—savo lengvučiu, žaismingu grakštumu.

Kitų valstybių ir miestų gotikos meistrai puošė pastatų fasadus gausiomis skulptūromis ir ornamentais. Jiems tai buvo bepigū padaryti, turint užtektinai minkšto akmens, tinkančio statuloms ir skulptūroms ornamentams. Iš trapių plytų daug ir ypatingu skulptūrinį papuošimų negalima padaryti.

Todėl Lietuvos gotikinės bažnyčios neturi tokių skulptūrų, kokias turi Prancūzijos arba Vokietijos gotikiniai pastatai. Tų šalių architektai iš plytų mūrydavo paprastą stačiakampį, menkai padailintu paviršiumi. Visus fasado pagražinimus jiems kaldavo skulptoriai iš akmens. O nežinomieji Vilniaus mūrininkai pasidirbo 33 formų plytas, išdegė jas ir iš jų sukūrė nuostabią fasadą. Atidžiai įsižiūrėjus, galima suvokti, kiek rūpestingumo, drąsos ir sumanumo privalėjo turėti tie menininkai, kurie derino detales, kūrė įvairiausių santykių arkas, bokštelių, pumpurus ir ornamentus.

Onos bažnyčia nedidelė, vienanavė. Jos vidaus aukštis sudaro tik pusantro karto vidaus pločio. Jeigu ji būtų buvusi statoma aukštesnė, būtų reikėję daug masyvesnių kontrforsų, o tai prieštarautų pastato lengvumo idėjai. Erdvės proporcijos statytoją, matyt, mažai domino. Jis mažai kreipė dėmesio ir į sienas. Soninės pastato sienos neturi kokių nors ypatingesnių papuošimų, jų plokštumas dalija liekni kontrforsai, tarp kurių išmūryti aukšti, smailiomis arkomis langai. Architektas daugiausia dėmesio kreipė į fasadą, kuris iš ties, išėjo nuostabus.

Ypatingą lengvumą fasadui teikia ritminė linijų kompozicija. Žiūrovo dėmesį visų pirma patraukia vertikalinės ir lenktos linijos. Negausios ir trumpos horizontalinės linijos yra lyg pamatas į viršų kylančioms. Vertikaliniai voleliai sudaro smulkius ir plonus piliastrelius, taip pat negilias keturkampes nišas šešėlių žaismui. Šitie įvairaus dydžio keturkampiai kartojami visose fasado dalyse kaip pagrindinis dekoratyvinis motyvas. Keturkampiai užbaigiami arkomis, savo smailiais atsiremiančiomis į bokštelių. Fassade nėra plikų plokštumų. Jis savo linijų proporcijomis ir deriniais sudaro architektūrinę-dekoratyvinę harmoniją.

Iš J. Jurginio

"Lietuvos meno istorijos bruožai"

ONOS BAŽNYČIA VILNIUJE

Keturių kolektyvų jubiliejinė pynė

Su dideliu pakilimu Tarybų Sąjungos darbo žmonės sutiko TSRS įkūrimo 60-ąsias metines. Pramonės ir žemės ūkio darbininkai šiai šventei skyrė 60 spartuoliško darbo savaitę. Kultūros ir meno darbuotojai, meno saviveiklos entuziastai ta proga pasirodė su nauja programa.

Šiomet Kauno miesto profsąjungų rūmuose šeštą kartą vyko tautinių šokių liaudies kolektyvų šventė "Šoki, trypk!", skirta Tarybų Sąjungos jubiliejui. Ją pradėjo šeimininkai—Kauno profsąjungų kultūros rūmų kolektyvas "Suktinis". Neseniai jo repertuaras papildytas kanklių, birbynių muzika, padidėjo šokių bei vokalinės grupės, naujai programai pagamintos specialios sceninės dekoracijos. "Suktiniui" vadovauja L. Rekašienė ir K. Kondratavičius, vokaliniam ansambliui—G. Kepežinskienė, kanklių ansambliui—M. Klimantavičienė, kaimo kapelai—P. Slapčinskas.

Kitą dieną koncertavo būsimųjų baletmeisterių kolektyvas—Lietuvos TSR valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetų choreografinis-vokalinis ansamblis "Vėtrungė". Ji įkurta 1967 m. Vėliau prie ansamblio prisijungė būsimųjų muzikos mokytojų vokalinė grupė ir kaimo kapela. "Vėtrungė"—populiarus ansamblis ne vien Klaipėdoje. Jo programa dažnai gėrisi ir respublikos darbo žmonės. Studentai moka žavinti žiūrovus savo jaunystės nuosirdumu ir kūrybiniu nerimu. Jie koncertavo Rygoje, Tartu, Timertau, Karagandoje, Vokietijos Demokratinėje Respublikoje, Čekoslovakijoje, Bulgarijoje, Kipre ir kitur.

Trečią dieną žiūrovus linksmino Rygos VEF gamyklos kultūros ir technikos rūmų liaudies šokių an-

samblis "Rotale". 1963 m. ansambliui suteiktas liaudies kolektyvo vardas. Pagal latvių liaudies šoki "Rotale" buvo pavadintas visas ansamblis. Jam vadovauja Latvijos TSR nusipelnusi artistė Aija Baumannė. Vadovei padeda asistentai Roze Kupča ir Modris Gipmanis. Į ansamblio repertuarą be latvių liaudies šokių įtraukta ir kitų tarybinių bei užsienio tautų liaudies šokiai: rusų, moldavų, ukrainiečių, lietuvių, lenkų, vokiečių, vengrų, italų, meksikiečių ir kitų. Ansamblis daug koncertuoja Latvijos miestuose bei kaimuose. Jam plojo Maskvos, Leningrado, Kijevo, Tallino, Vilniaus, Kišiniovo Tbilisio, Alma-Atos žiūrovai. Be to, "Rotale" pabuvojo Bulgarijoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Vengrijoje, Suomijoje ir kitose valstybėse.

Ketvirtąją dieną šventinį koncertą užbaigė Klaipėdos jūrų prekybos uosto kultūros rūmų tautinių šokių liaudies kolektyvas "Disvytis". Su koncertine programa jis lankosi įvairiose respublikos vietose, pastoviai koncertuoja užsienio jūreiviams, buvoja užsieniuose. Jau keli metai kai respublikinėse apžiūrose kolektyvas užima tik prizines vietas, o pernai iškovojė absoliučiai geriausio respublikos liaudies šokių kolektyvo vardą. Kolektyvo meno vadovė Joana Muntrienė.

Žiūrėdamas jubiliejinį metų šventės "Šoki, trypk!" kolektyvų pasirodymus, gėrėjais jų liaudies šokiais, dainomis, kapelų muzika ir kitais įdomiais bei turtingais niuansais.

Dar kartą pagalvojau, kad tik Tarybų Sąjungoje žmonės turi galimybę augti, lavintis, tobulėti, promogauti ir kitus linksmiti.

Vandalinas Junevičius

Vilniuje statomi dideli prekybos centrai. Čarno gatvėje duris atvėrė nauja universali maisto produktų parduotuvė "Žalgiris", kurios prekybos salė turi 950 kvadratinį metrų. Duona ir pyragai, konditerijos gaminiai, bakalėjos, buitinės chemijos prekės parduodama iš konteinerių.

Nuotraukoje: "Žalgirio" parduotuvės prekybos salėje.

A. Sabaliausko nuotrauka

VINCO GRYBO MUZIEJUS

Myli jurbarkiečiai ir jų svečiai žinomo skulptoriaus Vinco Grybo memorialinį muziejų. Jį per metus aplanko vidutiniškai šeši tūkstančiai lankytojų. Muziejus rekonstruojamas—buvusiose skulptoriaus dirbtuvėse bus įrengta jo darbų ekspozicija.

6

NAUJA PARDUOTUVĖ

Šilalėje, rekonstravus seną pastatą, atidaryta parduotuvė. Joje yra baldų, elektros, kultūrinių, galanterijos prekių skyriai. Rekonstrukcija atliko Lietkoopsąjungos Klaipėdos kilnojamoji kolona. Parduotuvėje skoninga reklama, originalūs baldai.

Lazdijų rajono "Jaunosios gvardijos" kolūkyje įsteigtas buities muziejus. Senoje sodyboje surinkti eksponatai pasakoja apie žemdirbių gyvenimą ir darbą praityje. Čia matome senus žemdirbystės padargus, darbo įrankius, buitines reikmenis. Nemažai surinkta medžiagos apie kolektyvizacijos metus.

Nuotraukoje: Kolūkių buities muziejuje.

M. Baranausko nuotrauka

Ežerėlyje darbų užtenka

Didžiojo Kazlų Rūdos miško pakrastyje, ant gražios aukštumėlės įsikūrusi Ežerėlio gyvenvietė. Jos vardo nerasime senosiose kronikose ar metraščiuose. Ežerėlis kūrėsi nuo Pirmojo pasaulinio karo, kai buvo pradėta kasti durpes netoliese esančiame durpyne.

Buržuazijos valdymo laikais per metus būdavo iškasama maždaug 15 tūkstančių tonų durpių. Dabar—dvidešimt kartų daugiau. Ežerėlio durpių pramonės įmonė šiandien yra viena didžiausių ir moderniausių Lietuvoje. Ji gamina durpes kuriai ir kraikui, veikia pusbricečių cechą, ruošiami durpių puodeliai gėlėms ir daržovėms auginti. Durpes kasa galingos mašinos, mechanizuoti visi jų apdorojimo ir transportavimo darbai.

Kelis kartus išaugo ir gyvenvietė. Dabar Ežerėlis—vienas gražiausių ir geriausių tvarkomų miestelių Kauno rajone. Balti mūriniai namai su gėlių darželiais palangėse, plačios asfaltuotos gatvės. Pastatyta ligoninė, mokykla, klubas, veikia kelios parduotuvės, vaikų darželis—lopšelis, buitines tarnybos įmonės.

Tačiau durpyne neišvengiamas tam tikras sezoniškumas. Rudenį nutyla durpes kasančių mašinų gausmas, ir žiemą darbo mažoka.

Padėtis pasikeitė, durpininkų gyvenvietėje pastatius stambių mechaninių cechų. Statyti jį, montuoti įrengimus padėjo Kauno F. Dzeržinskio staklių gamybinis susivienijimas. Jo įmonėse durpininkai išmoko šaltkalvių-surinkėjų, frezuotojų ir kitų naujų specialybių.

Dvieju įmonių bendradarbiavimas naudingas abiejoms pusėms. F. Dzeržinskio susivienijimui durpininkai per metus pagamina daug valdymo pultų ir kitokių mazgų bei detalių. Staklių pramonės įmonė aprūpina cechą žaliavomis ir medžiagomis, jos specialistai rūpinasi, kad ceche dirbančių žmonių darbas būtų našesnis ir lengvesnis.

—Lietuvoje po karo pastatyta keletas stambių, gražiai sutvarkytų durpininkų gyvenviečių,—pasakoja Durpių pramonės valdybos viršininkas Leopoldas Paplauskas.—Tai Baltoji Vokė, Tyruliai, Laukesa, Margiai ir kitos. Visoms joms buvo iškilusios panašios, kaip Ežerėliui, problemos. Todėl užmezgėme ryšius su Vilniaus ir Kauno staklių bei mašinų gamybos įmonėmis. Joms padedant, durpininkų gyvenvietėse įsteigėme cechus ar barus, žmonės išmoko gaminti mašinų

mazgus ir detales, vynioti elektros variklių rites. Respublikos įmonėms šiemet pateiksime tokios produkcijos už keliolika milijonų rublių. Tačiau svarbiausia yra tai, kad durpių pramonės įmonių darbininkai ir jų šeimų nariai išstisus metus gali dirbti gerai apmokamą darbą.

Z. Mikalauskas

Kaune A. Šiaučūnaitės trikotažo gamybinio susivienijimo kolektyvas pasiryžo šiemet numegzti už pusę milijono rublių gaminių virš plano. Didinti gamybą kauniečiams padeda nauja tobulesnė technika. Antai mezgimo ceche dabar dirba ne tik našesnės mašinos, bet ir keliančios mažesnę triukšmą.

Nuotraukoje: Susivienijimo mezgimo cecho vaizdas.

K. Jurelės nuotrauka

VARŽESI TRISDEŠIMT KOLEKTYVŲ

Trisdešimt meno saviveiklos kolektyvų iš devynių rajonų Kuršėnuose varžėsi del choreografinių kolektyvų konkurso "Pora už poros" zonos nugalėtojų vardo.

Pagrindinis prizas atiteko turo šeiminkams. Pirmąsias vietas iškovojė Ginkūnų kaimo senimo, Pavėnių cukraus kombinato ir Gruzdžių tarybinio ūkio-technikumo šokių kolektyvai. Zonos nugalėtojais taip pat tapo du Joniškio, po viena—Kėdainių ir Akmenės rajonų kolektyvai.

Vilnis, 1982 gegužės 13

PANEVĖŽIO NAUJIENOS

STORĖS DROBELIŲ RIETIMAI

Pramoniniame miesto rajone iškilos naujas linų fabrikas. Jo cechuose dabar montuojami įrenginiai. Ši didžiausia Pabaltijyje tokio pobūdžio įmonė kasmet perdirbs daugiau kaip 20 tūkstančių tonų žaliavos. Automatizuotas mirkymo cechas visiškai išlaisvins respublikos linus auginančius kolūkius nuo daug rankų darbo reikalaujančio klojimo.

Naujas fabrikas pradės veikti dar šiemet. Savo produkcija—linų pluoštą jis tieks kitai miesto įmonei—„Lino“ kombinatui, kuris jau ateinančiais metais siuvimo fabrikams išsiųs tiek audinių, iš kurių galima pasiūti apie 10 milijonų moteriškų suknelių.

NEVĖŽYJE PLIAUKŠI LYDEKOS

Viena švaresniųjų Lietuvos upių vėl tapo Nevėžis. Mieste pradėjo veikti galingas nutekiamųjų vandenių valymo įrengimų kompleksas. Jis pastatytas ir kooperuotas Panevėžio pramonės įmonių lėšas. Dabar nė vienas fabrikas, gamykla neteršia upės. Nemažai naudos kompleksas duoda ir aplinkiniams kolūkiams. Valymo metu gautas, išdžiovinatas ir specialiai apdorotas dumbblas—puiki trąša. Jos į laukus kasmet bus išvežama keliasdešimt tūkstančių tonų.

GARSUS ĮMONĖS ŽENKLAS

Visame pasaulyje garsėja Tarybų Sąjungoje gaminami didžiakrūviai automobiliai „KAM-az“. Pelnytį šį pripažinimą jiems iš dalies padeda ir Panevėžio autokompresorių gamyklos produkcija.

Į įmonę prie Kamos upės nuo Nevėžio kas mėnesį iškeliauja de-

šimtys tūkstančių autokompresorių. Jie labai patikimi, ilgaamžiai. Išleisti tokią produkciją panevėžiečiams padeda daugelio Tarybų Sąjungos miestų įmonės, kurios aprūpina gamyklą našiais įrengimais, detalėmis, žaliava. Dabar autokompresoriai, pagaminti Panevėžyje, veikia trijuose ketvirtadaliuose šalyje gaminamų krovininių automobilių. Nemažai produkcijos siunčiama į užsienį.

ROBOTAI PANEVĖŽIO FABRIKUOSE

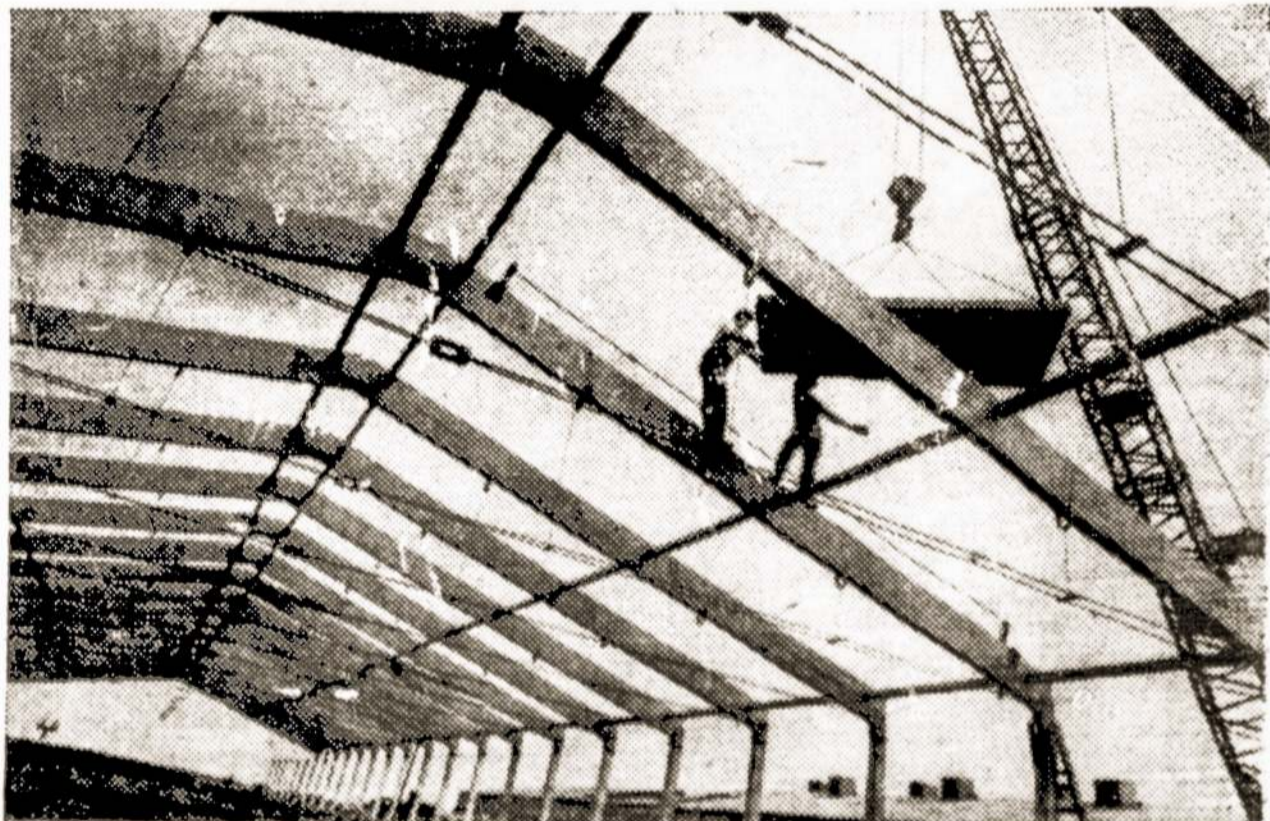
Pirmieji Panevėžio mieste į talką robotus „pasikvietė“ ekraniečiai. Robotus atskiriems darbams atlikti panaudoja autokompresorių gamintojai. O „Metalisto“ gamybiniam susivienijimui vilniečiai konstruktoriai ruošia universalaus galvavimo dokumentaciją. Šie robotai-manipulatoriai pakeis darbininkus rekonstruotame galvaniniame bare.

Turi naujienų šiuose baruose ir stiklininkai: jie sukūrė stiklo pusblokų suvirinimo aparatą-manipuliatorių.

ĮZYMIŲ ŽEMIEČIŲ KELIU

Kiekvienais metais J. Balčikonio vidurinėje mokykloje rengiamos dailės dienos, kuriose dalyvauja gausus būrys buvusių šios mokyklos auklėtinių, šiandien žymių dailininkų. Tai—Lenino premijos laureatas skulptorius Gediminas Jokūbonis, Lietuvos TSR valstybinės premijos laureatas tapytojas Stasys Jusionis, tapytojai Vincas Dilka, Algirdas Petrušis ir kiti. Jie susitinka su mokytojais, mokiniais, pasakoja apie savo kelią į didįjį meną, kūrybinius planus. Didžiulį būrį miesto visuomenės sutraukia dienų metu mokykloje organizuojama dailininkų kūrybos paroda.

V. Žemaitis

Vilniuje pastatyta didžiausia Lietuvoje universalinė savitarnos parduotuvė. Pastato perdengimas vietoj gelžbetoninių ir metalinių konstrukcijų panaudotos klijuotos medinės. Jos yra lengvesnės, pigesnės, jaukiau pajvairina interjerą. Klijuotos medinės perdengimų konstrukcijas gamina Jūrės kilnojamoji mechanizuota kolona.

Nuotraukoje: Statybininkai montuoja Butrimonių tarpukinį paukštyną Alytaus rajone. A. Sabaliausko nuotrauka

PERDAVĖ KOLŪKIEČIAMS

Kėdinių mechanizuotos kolonos statybininkai kolūkiui „Pakelta vėlėna“ kolūkiečiams perdavė naudoti administracinį pastatą su kultūros namais ir juose esančią 300 vietų salę.

Administraciniame pastate įsikūrė kolūkio kontora, specialistai, apylinkės Liaudies deputatų taryba, biblioteka. Greitai čia bus įsteigtas ir ryšių skyrius su automatine telefono stotimi.

Vilnis, 1982 gegužės 13

PARODOS IR SUSITIKIMAI

Plungės rajono šienainių bokštų gamybos ir montavimo tresto parodų salone įvyko plungiečio dailininko J. Kuodžio akvarelių paroda.

Per penkerius metus šiame salone surengta apie 60 meninės fotografijos ir dailės parodų bei susitikimų su jų autoriais. Savo naujausius tapybos darbus demonstravo kauniečių dailininkė V. Sleivyte, medžio skulptūros—žinomas respublikos liaudies meistras S. Riauba ir daugelis kitų.

„TURISTINĖ INDUSTRIJA“ LIETUVOJE

[Kalba LTSR turizmo tarybos vadovai]

— Į Tarybų Sąjungą atvyksta turistai iš 162 šalių, mes palydime savo turistus į 134 šalis,—pasakė LRPST užsienio turizmo skyriaus vedėjas J. Koženiaskas.—Daug ir Lietuvos gyventojų apsilanko užsienio šalyse. Štai devintajame penkmetyje per profsąjungas buvo išvykę 26 tūkstančiai mūsų respublikos žmonių, dešimtajame jau—47 tūkstančiai, o pradedant 1980-aisiais metais, kasmet 89 maršrutais į užsienį išvyksta daugiau kaip 10 tūkstančių turistų. Atsirado galimybė aplankyti Vietnamą, Japoniją, Indiją, Singapūrą, Malaiziją, dalyvauti kruize po Pietryčių Azijos šalis, aplink Japoniją, o šiemet—aplank Skandinavijos pusiasalį. Daugiausia mūsų respublikos turistų vyksta į Bulgariją—kasmet kone 5000. Ir kas ypač aktualu—į šią šalį vykstama ilsėtis su vaikais (nuo 5 metų). Tarp kitko, į Bulgariją ir Rumuniją galima bus nuvykti ir savo automobiliais, taip pat išta-

gingu laivu „Litva“. Padidėjo turistų skaičius į Jugoslaviją—šiemet išvyks į šią šalį 25 grupės.

— Turistai, mėgstantys komfortą ir greitį, šiemet nebus nukriausti—net 147 maršrutus aptarnaus lėktuvai,—pasakė LTSR turizmo ir ekskursijų tarybos pirmininkas V. Vengalis.—Antras uždavinys, kurį turime išspręsti: šeimyninių kelialapių skaičiaus padidėjimas. Kol kas turistus su vaikais priima tik Birštono turistinė bazė. Galvojame tai padaryti ir Palangos turistinėje bazėje. Optimistiškiau šiandien galima kalbėti apskritai apie mūsų „turistinės industrijos“ plėtimą. Baigiamas 150 vietų bendrabučio tipo bazė Panevėžyje, pradedama „Turisto“ viešbučio statyba Kaune, projektuojamas naujas viešbutis Klaipėdoje. Numatoma rekonstruoti turistinius pastatus Birštone, Palangoje, taip pat Vilniaus kempingą. Tada turistai galės atvažiuoti į mūsų bazes ir žiemą. Daugiau kelialapių į šias turistines bazes platinsime Lietuvos gyventojams.

Miestai statybų pastoliuose

Vilniaus pakraštyje, kur dar neperseniausiai buvo nedidelis kaimelis, ėmė kilti devynaukščiai ir dvylikaaukščiai namai. Tai pirmieji naujausios respublikos sostinės rajono—Justiniškių—statiniai. Šimtai šeimų čia įsikurs jau šiais metais, o iš viso stambiausiame miesto rajone gyvens daugiau kaip 50 tūkstančių vilniečių.

— Justiniškės ir Pašilaičiai Vilniuje, Eiguliai Kaune, Rimkai Jonavoje... Tai tik maža dalis naujų gyvenamųjų rajonų, kuriuos stato mūsų kolektyvai,—pasakoja Lietuvos TSR statybos ministras Bronius Šešplaukis. Šiais metais pastatysime apie 30 tūkstančių butų—gerokai daugiau negu pernai. Daugiausia gyventojų įsikurs stambia-plokščiuose namuose. Todėl jų statybos tobulinimui skiriamas labai didelis dėmesys. Modernizavus Vilniaus ir Kauno namų statybos kombinatus, butai tapo gerokai erdesni, puošnesni, šiltesni. Naujos statybinės medžiagos, projektuotojų pasiūlytos tobulesnės surenkamos konstrukcijos, įvairesni dekoratyviniai elementai leidžia industrinėje namų statyboje panaudoti būdingas atskiriems etnografiniams rajonams architektūrinės formas.

Nepamirštame, žinoma, ir plytinių namų. Čia mums į talką ateina statybinių medžiagų gamintojai. Naudodami puikias apdailos plytas, dekoratyvines plokštes, čerpes, mes, pavyzdžiui, dar keliomis dešimtėmis raudonų mūrų papuošėme Klaipėdą, kitus pajūrio miestus ir miestelius.

Pajvairinti, praturtinti gyvenamųjų rajonų architektūrą padeda originalūs kultūriniai-buitiniai objektai. Juos statome pagal žymiausių architektų Vytauto Balčiūno, Vytauto Cekanauško, Algimanto Nasvyčio projektus.

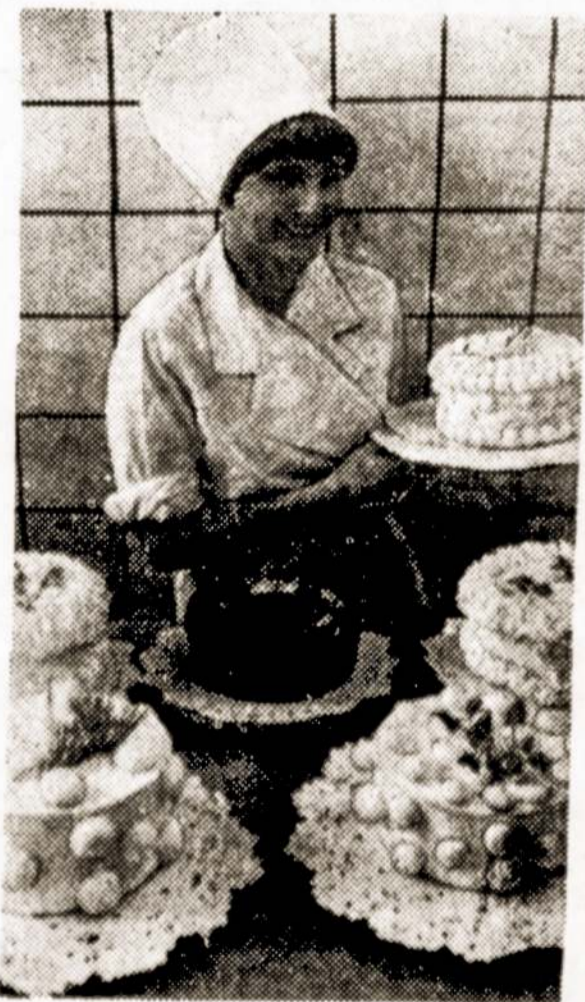
Projektuotojai taip pat pasistenė, kad naujuose kvartaluose būtų tylu, švarus oras. Namai sumaniai įkomponuoti į gamtinę aplinką, gausiai ir skoningai apželdinti. Ten, kur iškyla daugiaaukščiai, nėra judrių transporto magistralių, įmonių. Tačiau tai jokių būdu nereiškia, jog sumažėjo pramoninės statybos apimtys. Anaipol.

— Šioje srityje mūsų laukia di-

džiuliai darbai,—pažymi B. Šešplaukis.—Visų pirma—tai respublikos chemijos pramonės milžino—Mažeikių naftos perdirbimo gamyklos antrosios eilės statyba. Ją užbaigsime jau ateinančiais metais. Žymiai pagerinti Tarybų Sąjungos vakarinių rajonų aprūpinimą elektros energija padės Kaišiadorių hidroakumuliacinė elektrinė, kurią mūsų statybininkai kartu su pasiuntiniais iš broliškos šalies respublikų numatė perduoti energetikams po dvejų metų.

Pašarų gamybos mašinos ir tiksliosios staklės, trąšos ir statybinės medžiagos, lininiai ir vilnoniai audiniai, maisto prekės—sunku ir išvardinti visą produkciją, kurios gamybą šiais metais leis padidinti mūsų pastatytos arba rekonstruotos gamyklos, fabrikai. Sparčiais tempais dirbame tuose objektuose, kurie turės tiekti plačiai vartojamas prekes.

V. Žemaitis

Skanių tortų naujametiniams vilniečių stalui paruošė Vilniaus aerouosto konditerė Aldona Gadliauskaitė. Savo saldumynais ji garsėja ir už Tarybų Lietuvos ribų. Aldona yra tarptautinių ir sąjunginių konditerių konkursų laureatė.

Nuotraukoje: A. Gadliauskaitė ir jos tortai.

A. Sabaliausko nuotrauka

Socializmo šalių sandrauga

Socialistinių šalių sandrauga, kurią vienija bendri interesai ir tikslai, stiprina nuolat besiplečianti savitarpio pagalba, glaudūs ir įvairiapusiški bendradarbiavimo ryšiai. Socialistinių valstybių bendriems ir nacionaliniams interesams patikimai tarnauja Ekonominė savitarpio pagalbos taryba.

Tarybų Lietuvą su socialistinėmis šalimis sieja įvairūs abipusiai ryšiai. Sparčiai išsivysčius pramonei, sustiprėjus žemės ūkiui, didelių laimėjimų pasiekus mokslui, Lietuva vis labiau prisideda prie socialistinių šalių ekonominio bendradarbiavimo pramonės, žemės ūkio, prekybos, mokslo ir technikos srityje.

Įvairūs Lietuvos pramonės gaminiai turi paklausą daugelyje socialistinių šalių. Metalo pjovimo staklės eksportuojamos į Bulgariją, Čekoslovakiją, Jugoslaviją, Korėjos Liaudies Demokratinę Respubliką, Lenkiją, Mongoliją, Rumuniją, Vengriją, Vietnamo Socialistinę Respubliką, Vokietijos Demokratinę Respubliką. Lietuviškas skaičiavimo mašinas perka Bulgarija, Čekoslovakija, Jugoslavija, Mongolija, Rumunija, Vietnamo Socialistinė Respublika, Vokietijos Demokratinė Respublika. Į daugelį socialistinių šalių eksportuojami žuvies produktai. Socialistinėse šalyse turi paklausą Lietuvos įmonės pagaminti elektros varikliai, kineskopai, elektrografijos aparatai, radijo detalės, kabeliai, dviračiai, buitinės chemijos gaminiai, suvenyrai ir kitos prekės.

Tarybų Lietuva savo ruožtu gauna iš socialistinių šalių įvairių pramonės gaminių. Vokietijos Demokratinė Respublika tiekia Lietuvai naftos pilstymo įrengimų, žaliavas chemijos pramonei, kondicionavimo aparatų, grūdų malūnų, siuvimo mašinų, matavimo prietaisų. Lietuva importuoja iš Čekoslovakijos troleibusus "Škoda", šaldytuvus, chemijos žaliavą popieriaus pramonei, metalo apdirbimo įrankius, Vengriją—autobusus "Ikarus", kėlimo ir transportavimo mašinas bei įrengimus, stakles, kontrolinius matavimo prietaisus.

Didžiausią importinių prekių tiekimą Lietuvai dalį sudaro pramonės įrengimai. Antai Jonavos "Azo-

to" gamybiniame susivienijime sumontuoti iš daugelio socialistinių šalių gauti mineralinių trąšų gamybos įrengimai. Daugelyje Lietuvos maisto pramonės įmonių įrengtos konservų gamybos ir paukščių apdoravimo linijos, gautos iš Vengrijos. Tekstilės ir trikotažo fabrikuose veikia Vokietijos Demokratinėje Respublikoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje pagamintos mašinos. Daug technikos, gautos iš socialistinių šalių, naudoja Lietuvos žemės ūkis. Lietuva su socialistinėmis šalimis keičiasi įvairiomis liaudies vartojimo prekėmis.

Platus Lietuvos ir socialistinių šalių kultūrinis bendradarbiavimas, kuris apima mokslą, aukštąjį mokslą, švietimą, meną, sportą, turizmą ir kitas kultūros sritis. Lietuvos ir socialistinių šalių mokslininkai įvairiose konferencijose bei simpoziumuose aptaria įvairias mokslines problemas. Mokslinės įstaigos yra sudariusios dvišales bendradarbiavimo sutartis. Ypač plačius ryšius su socialistinių šalių mokslininkais palaiko Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Chemijos ir cheminės technologijos institutas, kuris tyrinėja antikoroazines dangas ir yra koordinuojanti bei vadovaujanti šių tyrimų įstaiga Tarybų Sąjungoje. Glaudžiai bendradarbiaujama tyrinėjant baltų kalbas. Lietuvoje leidžiamame baltų kalbų studijoms skirtame tarptautiniame leidinyje "Baltistika" savo tyrinėjimus skelbia ir mokslininkai iš Bulgarijos, Jugoslavijos, Lenkijos, Vokietijos Demokratinės Respublikos.

Lietuvos ir socialistinių šalių aukštosios mokyklos keičiasi profesoriais ir dėstytojais paskaitoms skaityti, vykdo bendrus mokslinius tyrimus. Glaudžiai bendradarbiauja su savo kolegomis socialistinėse šalyse lietuvių rašytojai, dailininkai. Respublikos žiurovus kasmet džiugina socialistinių šalių meno kolektyvai bei atskiri atlikėjai. Tarybų Lietuvos meniniai kolektyvai vis dažniau aplanko socialistines šalis. Kultūrinį bendradarbiavimą praturtina kino menas.

Įvairūs Tarybų Lietuvos ir socialistinių šalių ryšiai tarnauja kilniam tikslui—socializmo šalių sandraugai stiprinti.

V. Siudikas

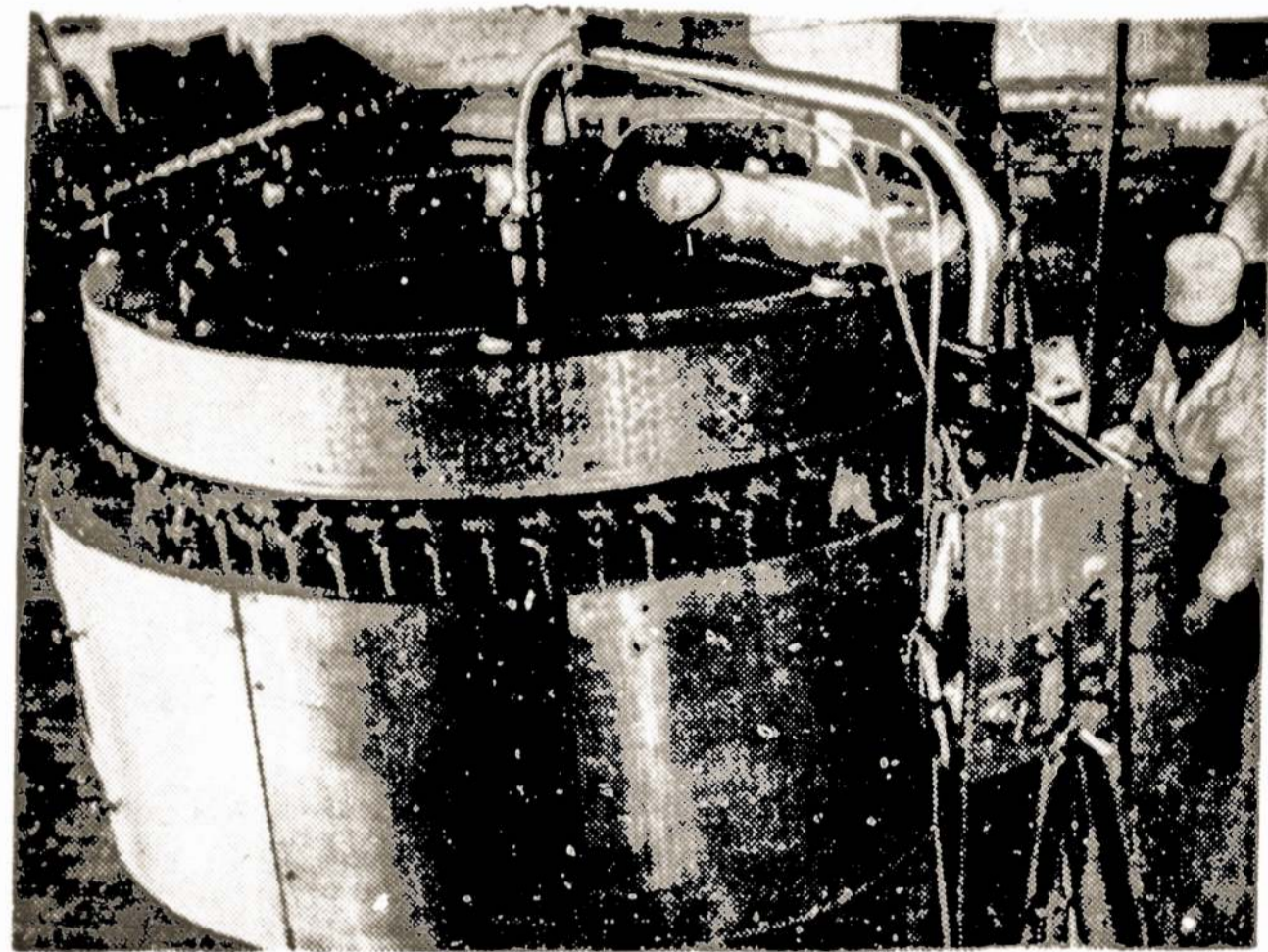

Nuotraukoje: [iš kairės į dešinę] Šiaulių vaikų lopšelio darželio Nr. 31 auklėtoja Dalia Digrytė, K. Preikšo Pedagoginio instituto dėstytojos Regina Petkevičienė, Aldona Kavaliauskienė ir Livija Mondeikienė.

A. Dilio nuotrauka

Šiaulių K. Preikšo pedagoginio instituto folklorinis kvartetas—nuolatinis liaudies muzikos festivalių dalyvis, aktyvus lietuvių liaudies dainų propaguotojas. Jo repertuare dominuoja sutartinės. Šį savitą ansamblį įkūrė ir jam jau antrą dešimtį metų vadovauja instituto vyresnioji dėstytoja Regina Petkevičienė. Ansamblistės dabar ruošia naują programą savo šimtajam koncertui.

8

Atjaunėjo Šiaulių "Gubernijos" alaus kombinatas—viena seniausių šios šakos įmonių respublikoje. Pertvarkyta dalis gamybos barų, sumontuota nemaža naujos technikos. Rikiuotėn stoji modernus cechus, kuriame yra trys našios automatinės linijos.

Nuotraukoje: Alaus pilstymo automatas naujame ceche.

A. Dilio nuotrauka

IŠ VAKARŲ VOKIETIJOS

SERAFINAS

Haraldas Serafinas gimė Kybartuose. Tėvai norėjo, kad jis taptų mediku. Studijas pradėjo Berlyne, bet vienos dainininkės paveiktas, išrašė į Berlyno konservatoriją. Dainavimo studijas tęsė ir baigė Niurnberge. Dainininko karjerą pradėjo Šveicarijot St. Gallen mieste. Vėliau teko jam dirbti Aacheno, Ulmo ir Berno teatruose. Lūžis įvyko Ciuricho (Šveicarijos) operoje. Jam teko Eisenšteino vaidmuo "Šikšnosparniuose". Vėliau prisidėjo ir Danilo rolė "Linksmoje našlėje".

Nuo 1967 metų Haraldas Serafinas angažuotas Vienos liaudies operoje, o 1977 jau dainuoja Vienos valstybinėje operoje. Ne tik teatruose jis yra žinomas, bet ir televizijos laidoje jis pasirodo su savo dainavimu. Turi net savo TV-Show "Aukšas ir sidabras". Ligi šiol apie 600 kartų Serafinas pasirodė televizijoje ir radijo laidoje.

1982 metais jis su vienu Vienos orkestru vyks kaip dainininkas ir moderatorius trim savaitėm per Ameriką. Jis jau anksčiau lankėsi Amerikoje su Vienos Štrausso orkestru. Yra likęs jo pasisakymas. "Jeigu aš nebūčiau tapęs vieniečiu, aš norėčiau būti niujorkiečiu". Haraldas Serafinas, paklaustas, kodėl jis tapo dainininku ir entertaineriu atsakė:

"Kiekvienam žmogui reikalingas ventilius. Mano ventilius yra dainavimas ir scena. Dainavimas ir vaidinimas yra išraiška mano gyvenimo džiaugsmo. Aš jaučiau labai anksti, kad aš su savo balsu ir asmenybe galiu perduoti jausmus, žadinti emocijas, žmones padaryti laimingais."

IŠEIVIAI

Kiekviename didesniame vakarų mieste rasi kinietišką restoraną arba miesto kvartalus, apgyvendintus kiniečiais. Kinijoj buvo man įdomu sužinoti, kokie santykiai yra tarp Kinijos ir "užsienio kiniečių". Kinijoj sakoma, kad 50 milijonų kiniečių gyvena už jos ribų. Į kiniečius užsienyje žiūrima tik tautybės atžvilgiu, pilietybės klausimas nesvarstomas. Taigi, turintis kitą pilietybę kinietis laikomas kiniečiu. Jeigu jis nori, gali tapti ir Liaudies Kinijos piliečiu. Į Kiniją

gali įvažiuoti kiekvienas kinietis aplankyti savo giminių arba šiaip pabūvoti savo tėvų ar protėvių krašte. Kiekviename didesniame mieste yra specialūs, su vakariečių komfortu įrengti viešbučiai užsienio kiniečiams. Aišku, užsienio kiniečiai gali apsigyventi ir pas gimines. Tie viešbučiai yra pigesni, bet ne blogesni, kaip kiti užsieniečiams skirti. Ten galima ir derėtis. Miestuose, kur tokių specialių viešbučių nėra, kinietis gali apsigyventi užsieniečiui skirtame viešbutyje. Ten jis už nakvynę moka mažiausia 20% pigiau, negu "ilganosis".

Kinijoj veikia 2 universitetai, skirti tik užsienio kiniečiams. Be to daug bendro lavinimo mokyklų. Daug užsienio kiniečių prisidėjo ir prisideda prie socializmo statymo Kinijoj. Daug kiniečių grįžta, tai "nacionalpatriotiniai kiniečiai". Taip jie vadinami. Seimyniniai ryšiai atrodo artimi, nes keliuose butuose teko matyti ant sienų fotografijų su užsienyje gyvenančiais giminių, kai jie lankėsi Kinijoj ar atvirščiai.

Sakoma, kad yra kiniečių, kurie dar nori "Kuomintang" laikų, bet kolkas tokių neteko sutikti.

ANGLIJA

Jau kai kuris laikas tarp Anglijos lietuvių veikėjų vyksta "kovos". Toliau gyvenančiam kažin kaip nesuprantama tų kovų prasmė. Susidaro ispūdis, kad čia norima tik "pasipešti". Kažin kaip nesuprantama, kad neatsiranda žmonių, kurie saktų "liaukitės". Kadaisė visai neblogas "Europos Lietuvis" nusi-gyveno. Leidėjai skundžiasi, kad neatsiranda nuolatinio redaktoriaus. Supraskite, koks sveiko proto žmogus įstų į tokį "širšių lizdą". Be to pasirodo "pogrindžio" spauda, pavadinimu "Destroy the worm".

Tragiškiau atrodo, jeigu "Lietuvių Sodybos" valdytojus po dešimtmečio darbo nei iš šio nei iš to išvarome į gatvę. Gerai, kad dar Anglijoj yra darbo teismų.

Teke jau keletą tokių "kivirčių" lietuvių tarpe stebėti. Susidaro ispūdis, kad žmonės nežino ko nori, pradeda peštis. Daug kas mano: neatsiekiau gyvenimo to, ko norėjau, o po mačo mirties tegul tvanas... Liūdna tiesa.

Romas Šileris

Vilnis, 1982 gegužės 13

ATVIRAS LAIŠKAS "VILNIES" REDAKCIJAI

Gerb. draugai:

Mūsų mieste yra toks lietuvių klubas. Jis buvo įkurtas ruošti piknikus, banketus ir šiaip įvairias pramogas nariams sekmadieniais bei nedarbo dienomis. Politiniu atžvilgiu buvo ir dalinai tebėra palšas. Klubui priklauso įvairių pažiūrų žmonės ir naujieniečiai, ir katalikai, ir socialistai, daugiau kaip tuzinas dipukų ir netgi keli vilniečiai.

Kol nebuvo dipukų, klube buvo ramu. Kaip įprasta, ruošdavo piknikus, banketus, susirgus nariui iš išdo išmesdavo dolerį kitą pašalpos, mirus nariui nupirkdavo vainiką. Kad dėl ko nors narių susirinkime kiltų rietenos, buvo retenybė.

Tačiau, kai klube atsirado dipukų, klubo gyvavimas ėmėsi darytis kitoks. Suaktyvėjo piknikų, banketu, visokių pramogų rengimas. Klubas pradėjo didėti kaip ant mielių. Vienais metais net suruošė klubo nariams naujameninį banketą su išgėrimu dykai. Nariai banketo sumanytoji dipukui kėlė tostus, o metiniame susirinkime jį išsirininko ir klubo pirmininku.

Pradžioje atrodė, kad nieko blogo nėra, kad dipukas klubo pirmininkas. Žmogus apyjaunis, energingas, sukalbamas. Ypač buvo priimtinas, kad apolitinis žmogus: nei už Lietuvos "Laisvinimą" nei už "Naujienas", nei už "Draugą". Kartais mums nariams vilniečiams pasiūlydavo iš ALTO, VLIKo ir kitų nacionalistų. Girdi, tas jų "laisvinimas" yra lygiai kaip bezdalis vandenys.

Bet kai po kiek laiko pirmininkas į klubą išleido keletą savo kolegų dipukų, klubo narių sugyvenimas pradėjo darytis rūgštus. Narių susirinkimuose pirmininko kolegos dipukai pradėjo kelti klausimą, kad reikia po dešimkę kitą paaukoti "laisvinimui" bei visokioms nacionalistų šventėms. Daugiau protaujantys klubo nariai tokiems pasiūlymams ėmė priešintis. Pirmus kelis susirinkimus pakako diskusijų, rietenų. Tačiau, kai pirmininko kolegos dipukai susiuostė su mažiau protaujančiais naujieniečiais, viename susirinkime kilo stačias triukšmas.

— Salin dipukai iš klubo!— kilo salėje, skandavimai, užsėdys, juokas. Ir jeigu ne pirmininko įsikimimas, labai galimas daiktas, kai kurie nariai su dipukais būtų susiėmę už krūtinių.

Pirmininkas pasiūlė vardan klubo narių gražaus sugyvenimo nebepriimti į klubą naujų narių. Išikarsė nariai pakėlė rankas. Pasiūlymas patiko ir naujieniečiams nariams. Ir dauguma narių taip nutarė.

Išties, klubo narių tarpusavio sugyvenimas atgijo. Dipukai nariai pasidarė sukalbami, liovėsi siūlė aukoti visokiems "laisvinimams". Klubas dar labiau suaktyvėjo ruoš-

BIRŽIEČIŲ GAMINIŲ PARODA

Biržų miesto kraštotyros muziejuje buvo atidaryta pramonės įmonių gaminių paroda, skirta TSRS šešiasdešimtmečiui.

Ekspozicijoje buvo Panevėžio "Lino" linų gamybinio susivienijimo, Biržų "Siūlo" linų audinių fabriko, Ukmergės "Lelijos" siuvimo fabriko, Vabalninkų siuvimo baro, Panevėžio "Tulpės" suvenyrų gamybos įmonės Biržų gamybinio baro bei kitų įmonių geriausių gaminių pavyzdžiai.

Vilnis, 1982 gegužės 13

ti piknikus, banketus beveik kas savaitgalį. Bet narių skaičiumi ėmė mažėti. Vieni nariai iš klubo traukėsi dėl senatvės, kitus skynė nelaboji mirties giltinė. Kai kurie ėmėm galvoti, kas bus toliau su klubu, kad taip nykstame, o naujų narių nepriimame. Progai pasitinkius pirmininką ir paklausiau:

— Nebedaug klube narių belikome, kas bus, kad naujų nepriimame?

— Nebijok,—pirmininkas lyg juokaudamas,—pragyvensi dar ne vieną narį. Kurie liksime, klubą likviduosime, pasidalinsime po šimtine kitą ir bus baigta.

Aš apstulbau. "Pasidalinsime po šimtine kitą!" Argi gražu, argi padoru, per visuomeninius piknikus, banketus ir parengimus uždirbtus pinigus dalintis. Juk tai suktybė!

Galvoju ir nesugalvoju, ar verta tokiam klubui priklausyti ir laukti kol likviduos, kad gavus šimtine kitą svetimų pinigų.

Sąžinė grauzia ir nežinau kas daryti. O klubas gyvuoja ir, matyt, gyvuos dar keletą metų piknikais, banketais kraudamas į išdą pasidalinimui pinigus. **Skaitytojas**

CICERIETĖS NEPAMIRŠO "VILNIES"

Cicero Lietuvių Moterų klubo narės turėjo savo susirinkimą balandžio 7 d. "Vilnies" salėje. Narių atsilankė neperdaugiausia, bet atvykusios nuotaikingai praleido laiką. Turėjo draugišką pasivažišimą.

Apkalbėta laikraščio "Vilnis" dalininkų suvažiavimas. Nutarta pasveikinti suvažiavimą ir įteikti \$60 piniginių paramos.

Nutarta pasveikinti LDS 25 seimo delegatų pasitikimo komitetą už jo darbštumą. Nutarta komitetui įteikti paramos \$10.

Sekantis klubo susirinkimas įvyks birželio 2 d., 12 val. d., "Vilnies" salėje. Prašau visas nares būtinai atsilankyti. **Pirm. E.B.**

IŠ KALIFORNIJOS

[RAŠO VIOLET TRASK]

Amerikos pažangiajai lietuvių visuomenei yra plačiai žinomi kaliforniečiai Alex ir Violet Trask. Neseniai gavau Violetos laišką, kuriame be organizacinių bei "Vilnies" reikalų rašo ir asmeninius klausimus.

Iš laiško duodasi suprasti, kad Violetą kamuoja tas nelabasis artritis ir ji pergyveno pusiaujujė operaciją. Pagal gydytojo priežiūrą, ji kasdien praktikoja vadinajamą physical therapy po valandą laiko tris kartus per dieną, kas pusėtinai padeda ir jaučiasi jau daug geriau. Kita bėda yra su išimetusiu artritiu kelyje. Gegužės pradžioje turėjo operaciją. Tenka laukti, ji buvo sėkminga. Daug lengviau galės pavaikščioti.

Nelabai kas jos vyrui Alex. Jis negaluoja širdimi. Praeitais metais ligoninėje turėjo pagulėti savaitę laiko, šiemet vasario mėnesį greitąja pagalba vėl teko nuvežti. Jam yra išimetusis angina. Gydytojo patarimu, turėjo vartoti Nito-Glycerine piliules ir Nito-Glycerine kapsules. Dabar apsieina tik su kapsulėmis.

Praėjusi žiema Kalifornijoje buvo lietinga. Žemesnėse vietose gyvenantys žmonės nukentėjo nuo potvynių. Klimatinės sąlygos nepadėjo ir vaismedžiams, ypač slyvoms, aprikosams, kriaušėms, nes pačiame jų žydėjime lijo. Girdi, mes dėl

DETROIT, MICH.

MIRĖ WALTER GUGAS

S. m. balandžio 22 d. po sunkios ligos Providence ligoninėje mirė visiems gerai žinomas WALTER GUGAS sulaukęs 72 m. amžiaus. Buvo pašarvotas Charles Step (Stepanausko) laidotuvių namuose ir palaidotas balandžio 26 d. Woodmere kapinėse.

Velionis paliko dideliame nuliūdime žmoną Lillian Gugas; dvi dukreles: Carol ir jos vyrą Peter Daniels, Judith ir jos vyrą Howard Caylor, du anūkus Mark ir David Daniels, vieną anukę Leanne Caylor, brolių Servit Gugą ir jo žmoną Ruth bei jų dukrą Patricia Bloodworth, uošvę Anna Daukus, svainį Albert Litvin ir jo žmoną Albeną bei jų sūnų Charles ir žmoną Shirley ir daug kitų giminių čia Amerikoje ir Tar. Lietuvoj, bei daug artimų ir mylimų draugų bei pažįstamų.

Walter Gugas gimė balandžio 22 d. 1910 m. Springfield, Illinois. Jo tėveliai buvo Theodora (Molnikiūtė) ir Juozas Gugai, atvyko į JAV iš Lietuvos. Tėvelis kilęs nuo Joniškelio, motina nuo Linkuvos. Vėliau šeima nusikraustė į angliu laukus Herrin, Ill., kur gimė velionio brolis Servitas. Laikui bėgant, jieškodamas geresnio gyvenimo šeima prisistatė į avalynių fabrikus Binghamton, New York, į padangų fabrikus Akron, Ohio, į plieno fabrikus Alliance, Ohio, į angliu kasyklas Wilkes Barre ir New Kensington, Penn., ir pagaliau šeima atsidūrė Detroito prie automobilų fabrikų, kur ir mirė abu velionio tėveliai.

Velionis Walter Gugas buvo gražus vyras, gerai išaugęs su šviesiais plaukais, kurie švietė kaip saulutė. Turėjo skubias rankas, geras akis ir nepaprastai nuostabų ritmą. Mėgo sportą ir pats buvo geras sportininkas, turėjo juokdario talentą ir linksmindavo visus, su kuriais susitikdavo. Kai ėjo mokyklon, lošdavo scenos veikaluose ir operetėse. Turėjo talentą ir muzikoj, grojo smuiku. Turėjo gražų tenoro balsą, ir būdavo malonu klausyt jo dainų.

Jis subrendo depresijos laikais. Su bedarbiais ir beduoniais žygiavo į šalies sostinę, kur su tūkstančiais protestavo ir reikalavo pagalbos. Su demonstrantais prie Potomac upės dainavo visokias liūdnas ir protesto dainas, duodamas visiems dalyviams energijos ir ūpo

to daug nenukentėjome, bet žemdirbiams buvo nuostoliu.

Tenka pasidžiaugti, Violeta rašo, nežiūrint žiemos išdaigų, slogomis nesirgome. Žinoma, gal padėjo vitaminai, kurių mes vartojame įvairių. Dabar pas mus jau išibėgėjęs pavasaris, saulė skaisčiai šviečia.

Violeta laiške prižadėjo be jokių raginimų pasidarbuoti su sveikinimais laikraščio "Vilnies" dalininkų suvažiavimui. **Nellie**

demonstruoti, net Washingtono laikraščiai jį pastebėjo. Nuo šio protesto gimė social security, pensijos, teisė organizuotis.

Būdamas vos šešiolikos metų velionis pradėjo mokytis savo pirmą chorą susidedantį iš vaikų Kensington, Penn., o kai jo šeima atvyko į Detroitą, mokino vietinį "ekstrių" Ateities chorą, o nuo 1933 metų pradžios mokino pažangų Aido Chorą net 29 metus. Jo vadovaujamas choras koncertavo Niujorkoje, Clevelande, Toronte, Čikagoje ir, žinoma, vietiniame Detroito. Jis vadovavo ir pats dalyvavo operetėse ir koncertuose, kuriuos jis prirengdavo. Vieną kartą turėjo progos dainuoti solo Detroito Fox teatre, kur susilaukė nepaprastai daug komplimentų. Niekas neužmirš, kai jis dainuodavo duetus su savo draugu Mike Jeske (kuris yra miręs) ir su savo mylima žmona Lillian. Bet jo didžiausia garbė buvo, kai su savo mažu Aido choru dalyvavo chorų varžybose Orchestra svetainėje Detroito. Čia tarp didelių, garsių ir stiprių chorų jis su savo choru laimėjo pirmą vietą.

1934 metais balandžio 21 d. velionis apšvedė su Lillian Litviniūtė ir susilaukė dviejų dukrelių Carol ir Judith. Jis daug metų dirbo Fordo dirbtuvėje, buvo aktyvus unijos narys 600 lokale.

Prieš septynius metus daktarai jo plaučiuose surado vėžį ir vieną plautį išpjovė, iki mirties gyveno tik su vienu. Gavęs plaučių uždegimą, keturias savaites kankinosi ligoninėje su dviem operacijoms. Sulaukęs savo gimtadienio ir viena diena po savo vedybinio gyvenimo sukaktuvių, mirė Providence ligoninėje.

Velionis priklausė prie Detroito Lietuvių Klubo ir buvo LDS 21 kp. narys. Taipgi buvo geras bowleris su vietiniais LDS bowleriais. Jis buvo labai populiarus žmogus, mylėjo žmones, muziką, dailę ir niekad neužmiršo pažangių lietuvių. Kalbėjo gražiai, taisykline lietuvių kalba; rėmė ir skaitė laikraščius "Vilni" ir "Laisvę". Todėl anksti balandžio 26 d. į Stepanausko laidotuvių namus rinkosi Detroito ir apylinkės lietuviai. Velionis gulėjo gražiame karste, paskendęs gėlėse. Pasigirdo liūdna plokštelė "Going Home", matėsi ašaros tarp susirinkusių. Po dainos prie karsto pasirodė jo mylimas brolis Servit Gugas; kuris su jaudinančiu balsu pasakė ilgą kalbą apie velionio gyvenimą ir liūdnai atsiveikino su broliu. Laidotuvių direktorius Charles Stepanauskas pakvietė visus dalyvius praėti pro karstą ir su velioniu atsiveikinti. Karstą nešė Kęstutis Garelis, Al Stacey, Alphonse Rye, Louis Turzak, Tony Rye (visi jo artimi draugai) ir anūkas David Daniels. Ilga mašinų procesija pasiekė Woodmere kapines, kur vėl kapinių koplyčioje atsiveikino su velioniu jo brolis Servit Gugas.

Po laidotuvių visi buvo pakviesti pietums į Detroito Lietuvių Klubą. Valgius prirengė tam tikra įstaiga, kurią pakvietė velionio žmona Lillian. Kitomis vaišėmis patarnavo klubo sekretorius John Smith su vicepirmininko Tony Vasario pagalba.

Tai taip užsibaigė mylimo Walterio Gugo gyvenimas ir mūsų atsiveikimas su juo. Lai Jam būna lengva žemelė Woodmere kapinėse, o mes likusieji reiškiam didelę užuojautą jo šeimai ir giminiams. Žinokite, kad ir mes visi liūdime su jumis. **Stefanija**

Tarp musu

— Šiomet velykos ne visiems buvo linksmos. Sekmadienį anksti rytą Floridoje mirė K. Danyla. Jo kūnas buvo sukremuotas. Pelenai gegužės 8 d. buvo atvežti į Čikagą ir palaidoti Lietuvių Tautinėse kapinėse.

— Marcellai Gužauskas, motinai velionio Gordon, gegužės 13 dieną sukako 94 metai amžiaus. Ji gyvena pas savo dukrą Emily White ir žentą Dick. Linkiu jai ilgiausių metų.

— Alice Pauliukas penkioms dienoms buvo nuvykus į Clearwater, Fla., dalyvauti savo anūkės Marsha Petrus vetuvėse. Ta proga norėjo aplankyti buvusią cicerietę draugę Valaitienę, bet dėl laiko stokos nepavyko.

— Į raštinę buvo užėjęs Charles Yurgon. Gegužės 19 dieną jam jau bus 90 metų amžiaus, bet dar gerai atrodo, nežiūrint kad praeitų metų rugpjūčio mėnesį turėjo operaciją ir dvi savaites pagulėjo ligoninėje.

— Plačiai žinomos "Vilnies" vadinamės kenošietės Alvina Strich vyras John kovo 28 d. turėjo vykti į ligoninę ir tenai pagulėti. Smagu pranešti, kad jis jau namie ir, jau išėjus į pensiją Alvina stropiai jį prižiūri.

— Lucile Matuz, gyvenanti 1845 N. Lara Bee, apt. 415, Chicago, Ill., Kalėdų išvakarėse turėjo paralyžiaus priepuolį. Dabar, kai dešinioji ranka beveik paralyžuota, "walkerio" pagalba vaikščioti dar sunkiau, negu buvo anksčiau. Moteris pasiilgusi pažįstamų bei draugų nuobodžiauja. Jos telefonas yra 915-6184.

— Daugelis atsimenamie "Vilnies" bazaruose draugės Simanauskienės rankdarbius. Jos duktė Estelle Strong buvo sunegalavusi. Todėl parengimuose jos nematyti. Buvo operuota, gegužės mėnesį vėl bus operuota. Ji gyvena Downer's Grove, Ill.

— Helen Bordner po operacijos kojoje vis dar negali avėti reguliarių batukų, vis dar tebevi paprastas "tennis" šliures. Rašant šią žinią netgi abejojo, ar galės dalyvauti K. Danylos pelenų laidotuvėse.

— Alice Yonik nutraukė savo biografijos rašymą, ką buvo pradėjus gyvendama pas sūnų Leon, Kingston, N. Y. Dabar persikėlusiai gyventi į senelių namus rašymui nėra galimybių. Tačiau, nežiūrint to, nauja gyvenvietė džiaugiasi.

— Smagu pranešti, kad Mary Mihasonok grįžusi iš ligoninės linksmi minėjo Albertinos Jakienės gimtadienį per ALMK narių susirinkimą "Vilnies" salėje balandžio 20 d.

— Jau pradėjo ateiti sveikinimai "Vilnies" dalininkų suvažiavimui, kuris šiomet įvyks birželio 6 d. "Vilnies" salėje.

— Į namus paskambino Dorothy Murelis, kad jos vyras Walter vėl ligoninėje. Šį kartą į ligoninę atsigulė rimtai sunegalavęs.

— Laiškais ir telefonu nemaža žmonių prašo informacijų apie laikraščio skaitytojų organizuojamas turistines grupes į Lietuvą liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Būdinga yra, kad ruošiasi ir šiomet į Lietuvą važiuoti nemaža skaitytojų, kurie Lietuvoje lankėsi praeitais metais.

10

— Viktorija Walter padarė surprizą, paskambindama man į namus. Pasirodo, kelias savaites pagulėjo ligoninėje. Ketina užėiti į "Vilni" pasakyti "hello" personalui.

— Draugė Žilinskienė buvo užėjus į "Vilnies" istaigą, kai salėje ALMK narių susirinkime balandžio 20 d. buvo minimas A. Jakienės gimtadienis.

— Seniai pasigendame Uršulės Juodaitienės. Buvo manyta, kad balandžio 20 d. jis ateis į ALMK narių susirinkimą minėti Albertinos Jakienės gimtadienio, bet nepasirodė. Ją kamuoja į pusiaują ismetęs artritis, ir moteris negali išėiti iš namų.

— Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros klubas gali didžiulius nuolatine parama sąjudžiam "Moterys už Taiką". Praeitame narių susirinkime vėl nutarė šį sąjudį paremti stambia suma.

— Kai kada mes nepaisome kitų. Galvoje turiu Anna Jakubauskienę, kuri net trimis autobusais turi važiuoti į susirinkimus bei parengimus. Balandžio 20 d. buvo ALMK narių susirinkime. Moteris jau virš 90 metų, bet niekas nepasisiūlė ją pavežėti nors iki autobuso. Tai nelabai gražu.

— Baisus dalykas, kai žmogus praranda regėjimą. Šią nelaimę pergyvena Martha Marquardt. Turėjo akies operaciją, bet beveik nieko negelbėjo. Praeitame Moterų klubo narių susirinkime, kur buvo minimas A. Jakienės gimtadienis, nelaiminga Martha netgi negalėjo iš išvaizdos atskirti savo draugių, nors ir netoli jos sėdinčių.

— Gavau kalifornietės A. Bernot laišką, kuriame dėkoja už paskelbtą laikraštyje jos naują adresą. Moteris rašo, kad ne tik ji sunegalavusi, o taip pat ir jos vyras randasi ligoninėje, kur jam padarė operaciją. Ypač galvosūkis yra, kad visa tai brangiai kainuoja. Iš laiško duodasi suprasti, kad A. Bernot kaip buvo, taip pasiryžusi būti uoli vilnietė.

— "Vilnies" namo prižiūrėtojas Jonas Peteckas prieš kurį laiką buvo sunegalavęs. Šiuo metu jis lanko Billings ligoninės kliniką ir, atrodo, taisosi. Jau daug žvalėsni, negu buvo anksčiau.

— Mažai yra tokių žmonių, kaip Jonas Feiza. Cicero senosios kartos pažangietės jį vadina savo šoferiu. Labai retai kada jis atsisako jas iš Cicero atvežti į parengimus bei susirinkimus. **Nellie**

LAIŠKAI IR PARAMA

Lake Villa, Ill.

Brangi Nellie DeSchaaf, čia pasiunčiu Money Order \$20. Padalykite \$10 prenumeratai ir \$10 auka. Gaila, kad su didesne auka negaliu paremti, bet \$10 geriau kaip niekas. Kitą kartą gal kiek daugiau pridėsiu. **A. Gabrys**

Zeigler, Ill. Cia pasiunčiu \$30 čekį. Iš jos \$20 už dvejus metus prenumeratai ir \$10 auka laikraščiui. Su geriausiais linkėjimais dėkoms. **Eva Venoski**

Johnson City, N. Y.

Gerbiama "Vilnies" administracija, sveikinu laikraščio dalininkų suvažiavimą ir linkiu, kad "Vilnis" ilgai gyvuotų. Cia prisiunčiu čekį vertės \$50 laikraščio fondui. Linkiu "Vilnies" personalui geros sveikatos ir pasisekimo visuose darbuose. **K. Thomas**

KULTŪRIETES TURĖJO SKAITLINGA IR DUOSNŲ SUSIRINKIMĄ

Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas įvyko balandžio 20 d. "Vilnies" salėje. Narių atsilankė daug, neperdėsiu pasakiusi, kad seniai be turėjo tokį skaitlingą susirinkimą. Tiesa, drg. Albertina Jakienė praeitame susirinkime pakvietė nare būti jos viešniomis, tai narės gausiai susirinko, pagerbti miela narę jos gimtadienio proga. Drg. Antaninas Vaitkienė ir Alicia Pauliukienė nuo pat ankstyvo ryto dirbo prie maisto, o P. Malinauskienė atvežė celebrantę ir karštos vištienos iš Kentucky kepyklos. Eva Sankus namuose pagamino "cole slaw", Is. Peters ir M. Marquardt atvežė po skanų tortą, taip kad pietūs buvo tikrai šaunūs.

Papietavus, draugijos vicepirminkė A. Vaitkienė paprašė dėmesio ir pradėjo susirinkimą. Pranešė, kad mūsų veikloji pirm. U. Juodaitienė vis dar negali su mumis dalyvauti dėl silpnos sveikatos.

Pirminkė A. Vaitkienė pranešė, kad yra mirusi draugijos narė Mary Adelman, paprašė narių atsistoti ir minute tylos pagerbti mielos narės atminimą. Po to sekė protokolo skaitymas, kurį skaitė sekretorė J. Marazienė. Taipgi valdyba davė platų raportą iš savo veiklos, pažymėdama, kad atlikusi visus darbus, kurie jai buvo paskirti.

LDS 2-ros apskrities atstovės paprašė balso ir pranešė, kad šią vasarą Čikagoje vyks LDS 25-tas Seimas. Pasitikimui delegatų reikalinga pinigų. Kadangi daugelis draugijos narių yra LDS narės, tai kreiptasi paramos. Nutarta tam reikalui skirti iš izdo \$25. Taipgi paremti LDS Nacionalį kėglio turnyrą, kuris vyks Čikagoje išteikiant \$15 paramos.

Pranešta, kad draugijos narė Lucille Matuzienė vyks į ligoninę, bet nežinia, kaip ilgai jai teks ten pabūti. Taipgi rimtai serga drg. Agotėlė Mikolaitienė, o Helen Trusk jau grįžo iš ligoninės ir sveiksta, taipgi Mary Nikas jau susveiko ir dalyvauja susirinkime. Ji net išteikė "stipresnios" butelį pavaišinimui narių, nes praeitą mėnesį buvo jos gimtadienis, o ji sirgo ir negalėjo dalyvauti.

Atžymėta šių narių gimtadieniai: F. Jordan, A. Jakienės, H. Beadelytės, P. Valentienės, J. Grigienės, A. Mikolaitienės, V. Masionienės. Joms palinkėta ilgo sveiko ir darbigo amžiaus ir sudainuota Ilgiausių metų.

Nutarta sekantį susirinkimą skirti Motinos dienos atžymėjimui ir turėti šiltus pietus bei šaunią programą. Susirinkimas įvyks gegužės 18 d. Apie jo programą skaitykite specialiaame pranešime.

Chicago, Ill.

Gerbiamieji, pasiunčiu \$50. Iš šios sumos paimkite už dvejus metus prenumeratai \$24, o \$26 paskirkite laikraščiui fondui.

Leon Markevich

Johnson City, N. Y.

Dear friends, enclosed find check for forty-five dollars (\$45) for renewals of two "Vilnis" and donation.

Please excuse the writing because I had a stroke Feb. 2 so my right hand does not write so good. I am getting better slowly. My husband Antanas is taking good care of me. Wish you all the best of health. **Helen Pagiegala**

Pasidalinta mintimis apie tai, kas šiandien vyksta mūsų šalyje bei plačiame pasaulyje. Prisiminta, kad vedama aštri kova prieš branduolinio karo rengėjus. Nutarta prisidėti prie tos kovos paskiriant iš izdo \$25. Taipgi ir narės sudėjo po \$5—P. Plauškie, M. Kancevienė, H. Pajūnienė, M. Marquardt, A. Butkis, M. Plauškie, A. Dočkienė, J. Marazienė po \$2—A. Vaitkienė, A. Daraškienė, K. Stukienė, Is. Peters, A. Copin, E. Sankus, po \$1—O. Liutkauskienė, O. Jakubauskienė, V. Žilinskienė, A. Pauliukienė, J. Feiza, M. Nikas, E. Bogden, K. Ainorienė, E. Balčiūnienė, A. Jakienė. Pridėjus draugijos auką ir narių sudėtą paramą, viso gero sukelta \$87. Pinigai išteikti "Women for Peace" komitetui, kuris veda kovą prieš branduolinio karo rengėjus.

Gražu, kad kultūrietės taip nuosirdžiai parėmė šį svarbų reikalą.

Sekr. J. M-nė

LINKĖJIMAI IŠ KALIFORNIJOS

Ilgus metus gyvenusi Čikagoje ir daug veikusi pažangiame judėjime drg. Joana Grigienė rašo iš saulėtos Kalifornijos. Ji prašo perduoti linkėjimus pažįstamiems, "Vilnies" kolektyvui. Rašo, kad gyvendama nuošaliau nuo lietuvių, mažiau turi progos padirbėti organizacijose. Šiaip sveikata nesiskundžia. Rašo, kad turi puikų gėlyną, bet tas pareikalauja daug darbo.

Smagu buvo sužinoti, kad buvusi nuoširdi pažangi organizacijų narė ir "Vilnies" direktijos sekretorė nesiskundžia sveikata, be to nepamiršta savo senų draugų. **Vilnietė**

Ex-Mainierių Klubo narių susirinkimas

Balandžio 17 "Vilnies" salėje įvyko Ex-Mainierių Draugiško klubo narių susirinkimas. Kaip visuomet, taip ir šį kartą prieš susirinkimą buvo pasivašininimas. Pradėjome 12 val. dieną. Vaisės paruošė drg. Helen Pajūnienė ir Frances Jordan. Po pasivašininimo buvo atneštų dovanėlių pasidalinimas loterijos būdu, kas klubui davė \$19.00 pelno. Be to klubą apdovanojo narės Millie Kancere, Sisevičius, Martha Marquardt po 3 dol., Rose Morkūnas, Valeria Samuolis, Julia Urmonas po 2 dol., Copin, Vasiliauskienė po 1 dol. Su dovanomis ir loterija klubui teko \$36.00. Su Antaninos Butkis keptu pyragu įplaukė 2.50. Prie ateinančio susirinkimo birželio 19 prisidėjo Antanas Litvinas su \$20.00 ir Antanas Gurskis su \$5.00. Klubas dėkingas visiems už gausią paramą.

1:30 pirm. Jonas Copin atidarė susirinkimą. Tylos minute buvo pagerbti mirę nariai Mary Adelman ir Kazys Danyla.

Sekr. Jonas Feiza perskaitė pe-reito susirinkimo protokolą (lapkričio 21 d.), kuris buvo priimtas kaip skaitytas. Frances Jordan patiekė finansų sekretorės ir išdinkės raportą, kuris buvo priimtas. Frances paminėjo, kad Helen Trusk ir Agota Mikolaitienė randasi ligoninėje.

Paskirta \$25.00 "Vilnies" suvažiavimui birželio 6.

Susirinkimas baigtas 3:00 val. Kitą susirinkimą nutarta turėti birželio 19 d. 12 val. "Vilnies" salėje.

Sekr. John Feiza

Vilnis, 1982 gegužės 13

"VILNIES" \$20,000 FONDAS

"Vilnies" \$20,000 fondan nuo 1982 kovo 10 ligi balandžio 21 iplaukė šios aukos:

\$380.00

LDS-35 kp. Los Angeles, Cal. per Frances Sakal, W. Covina, Cal.

\$100.00

FRANK YOSHONIS — Detroit, Mich.

\$50.00

MRS. K. THOMAS—Johnson City, N. Y. "Vilnies" suvažiavimo sveikinimas.

WALTER DOREN—San Diego, Cal. Prisiminimui žmonos Josephine Doren.

ALMK—Chicago, Ill. Sveikinimas "Vilnies" 62-o gimtadienio, per Julia Marazas.

WALTER DOREN—San Diego, Cal. "Vilnies" suvažiavimo sveikinimas.

\$40.00

VINCENT LITVINAS — Philadelphia, Pa.

\$26.00

LEON MARKEVICH — Chicago, Ill.

\$25.20

JULIA URMON—Chicago, Ill. Su gražino savo ir Roselando Moterų Klubu "Vilnies" vajuos dovana.

\$25.00

DELLA ir DAN KENT—Mountain Home, Ark.

EX-MAINERIŲ KLUBAS—Chicago. "Vilnies" suvažiavimo sveikinimas per John Feizą.

ALMA BRUWER — ST. Petersburg, Fla. Prisiminimui mylimo vyro Robert Bruwer dešimties metų mirties.

\$10.00

P. ir A. DRUSEIKAI — Chicago, Ill.

DOROTHY MURELIS — Warminster, Pa.

CHAS. LACKUS — Big Rapids, Mich.

P. SAKALAI—Chicago
A. ir A. GABRIAI—Lake Villa, Ill.

EVA VENOSKI—Zeigler, Ill.

\$8.00

K. AINORIS—Chicago

\$5.00

JOSEPH SIMEL — Colts Neck, N. J.

SOPHIE GUEDELIAUSKIENĖ — Collinsville, Ill.

AGNES GRIGAS — Collinsville, Ill.

EDW. KUDUKIS—Justice, Ill.
MARY LEPPA—Chicago
ALICE YONIK—Rhinebeck, N. Y.

\$3.00

M. UZKURAITYTĖ—Chicago
MRS. A. BALTUSIS — Royalton, Ill.

FRANK NAGINĖ—Keene, N. H.
Viso iplaukė \$ 968.20
Anksčiau buvo 9,045.41

Viso \$10,013.61
Sirdingai dėkojam visiems, kurie prie fondo prisidėjo.

Administracija

LDS 2-ros apskrities komitetas dirba delegatų priėmimui

"Vilnies" skaitytojai žino, kad LDS 25 seimas įvyks šiais metais rugpjūčio 20-21 dienomis Čikagoje. Tinkamam delegatų priėmimui yra išrinktas komitetas iš šių LDS narių: Aldona ir Pranas Olsonai, Anna Krisiken, Julia ir Alfonsas Antonovitz, Antanas Litvinas ir Isabelle Peters. Šis komitetas turėjo eilę pasitarimų. Paskutinis pasitarimas buvo balandžio 13 d. pas Olsonus, Libertyville, Ill. Visi komiteto nariai dalyvavo ir rūpestingai svarstė delegatų pasitikimo ir pavaišinimo reikala.

Po plataus visų reikalų apkalbėjimo prieita išvados, kad pavaišinimui reikalinga sukelti pinigų. Tad nutarta kreiptis į kuopas ir draugiškas organizacijas bei pavienius narius pinigškos talkos. Visi, kas prisidės prie šio reikalo, bus pašelbta LDS organe "Tiesoje". Jau gavome paramos iš šių organizacijų: LDS 76 kp. \$15, Ex-Mainierių klubo \$25, Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos \$25, Ciceros Lietuvių Moterų klubo \$20. Tikimės, kad ir kitos kuopos bei pavieniai nariai ateis mums į talką.

Po susirinkimo drg. Olsonai mus pavaišino. Buvo labai malonu būti jų svečiais.

Sekantis susirinkimas numatytas birželio 8 d. pas drg. J. ir A. Antonovitz. Čia bus pasitarta ir nakvynių reikalu, nes nevisi įstengs apsigyventi viešbučiuose. Jei kas panorėtų apsinakvoti pas draugus, komitetas bandys padėti.

Komitetas numato šaukti apskrities komiteto posėdį ir plačiau visus seimo reikalus apkalbėti.

Smagu pasakyti, kad turime veiklų ir rūpestingą komitetą.

Sekr. Is. Peters

Darniai atžymėsime Motinos Dieną

Paveiksle matome iš kairės: Estelle Bogden, Anna Krisiken, Wanda Gaidam, sėdi Jonas Feiza. Paveiksle truksta mokytojos Valeria Urbikas.

Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugija ruošiasi atžymėti Motinos dieną savame susirinkime gegužės 18 d., 12 val. dieną, "Vilnies" salėje. Bus puiki meninė programa, dainuos pagarsėjusios Lakštutės vadovystėje Valeria Urbikas. Deklamuos Birutė Rašinskienė, Josephine Sisevičienė, taipgi padainuos solo K. Stukienė. Kalba

pasakys J. Marazienė.

Draugija paruoš skanūs šiltus pietus. Prašomi ir narių vyrai atsilankyti ir išklausyti dainų bei kalbos ir kartu pasivaišinti ir tinkamai atžymėti Motinos dieną. Po programos ir vaišių bus draugijos narių susirinkimas.

Prašome narių ir jų šeimų atsilankyti. Sekr. J. M-ne

DETROIT, MICH.

Mirus

Walter Gugui

[Mirė 1982 m. balandžio 22 d.]

Reiškiame gilią nuoširdžią užuojautą žmonai Lillian; dukrai Carol ir jos vyrui Peter Daniels, dukrai Judith ir jos vyrui Howard Caylor, anūkams Mark ir David Daniels, anūkei Leanne Caylor, broliui Servit Gugui ir jo žmonai Ruth, dukterėčiai Patricia Bloodworth, uošvei Anna Daukus, svainiui Albert Litvin ir jo žmonai Albena bei jų sūnui Charles ir jo žmonai Shirley, visiems giminėms JAV ir Tar. Lietuvoj bei įdėjos draugams. Zinokite, kad ir mes kartu liūdimė netekę mylimo draugo.

Anna ir Algird Olin
Elizabeth Ulinskas
Anna ir Charles Mack
Millie ir Tony Vasaris
George Janonis
Bertha ir Tony Rye
Pat ir Mike Stunskas
Stephanie Sawchuk
Emma ir Alfons Rye
Stella ir John Smith
Dorothy ir Joe Bilunas
Ruby Jeske
Mary Bacevich
Amelia Daskus
Ursula Willis
Isabelle ir Al Brazas
Louis Turzak
Josephine ir Alphonse Urbon
Millie Matul
St. Masytė
Valerie ir Frank Adomaitis
Ann ir Eddie Balchūnas
Victor Williams
Antoneite ir Kęstutis Garelis
Ruth ir John Merrick
Anna Tamol
Ursula ir Mike Yusko
Adele Wardo
Aldona ir Vytout Petrul
Ursula Rasko
Emily ir Bill Kennedy
Angela ir Stu Riddell
Stanley Patyk
Juliana Downey
Paul Lopenis
Teofile Masienė

Anne Maezes
Pat Stackwell
Frank Sink
Ann ir Paul Budrikas
Frank Yoshonis
John Urbon
Anna Dockus
Adolfas Armalis
Frank Ulinskas
Juozas Daržininkas
Alice Sharka
Frances ir Louis LaBakas
Helen Matton
Eva Yuodaitis
Anna Kairaitis
Josephine ir Dominic Bogus
Alice ir Al Stacey
Mary Norush
Julius Rudys
Minnie ir Chuck Tvaska
Matilda Rudzevičienė
Kathy ir Eddie Stackwell
Susan ir Albinas Būbnelis
Stanley Račiukaitis
Sophie ir Frank Nakas
Ray Matthews
Anna Latoza
Frances Clark
Albena ir Ray Lyben
Mary Povilaitis
John Rye
Mary ir Frank Nienus
Johanna Jakštys
Bessie Klimas
Anna Butram
Nellie ir John Onusevich

AN APPEAL TO SO. ILLINOIS LITHUANIANS FOR THOSE OF YOU WITH FATHERS, MOTHERS, SISTERS, BROTHERS AND OTHER RELATIVES BURIED AT THE LITHUANIAN CEMETERY IN WEST FRANKFORT, IL.

For many years, Peter Yesinkus cared for the Lithuanian cemetery so well that it was the pride of Lithuanians not only of West Frankfort, but other nearby cities as well.

However, due to serious health problems, Peter Yesinkus is no longer able to care for the cemetery as before, and a group of younger Lithuanian-Americans, and their spouses, have for the past two years, served as volunteers in keeping up the cemetery.

For those of you who appreciate the hard work of these young people and would want them to continue, we hope you will remember them in time for Decoration Day.

You may send your contributions to

Lithuanian Cemetery Fund
c/o Mary Lou Sakonyi
P. O. Box 7
West Frankfort, Ill. 62896
Phone: 1-937-1539.

Your contributions will be used to buy a riding mower and other equipment so necessary in maintaining the cemetery in beautiful condition.

Nellie De Schaaf
A former So. Illinoisan

MIRĖ IR PALAIDOTA AGNES MIKOLAITIENĖ

Mus pasiekė skaudi žinia, kad balandžio 27 d. rytą mirė nuo širdies ir daug prisidėjusi prie pažangios veiklos drg. Agnes Mikolaitienė-Mikal, sulaukusi 92 metų amžiaus, Velionė gimė ir augo Lietuvoje, Rokiškio rajone, Kamajų apylinkėje, Stakliškių kaime. Į šią šalį atvyko 1913 metais.

Buvo ištėkėjusi už Kazimiero (Charles) Mikolaičio, kuris mirė 1933 m. lapkričio 25 d. Jai vienai teko auginti sūnūs. Bruno buvo kelių metų, o Richardas dar visai mažas. Buvo nelengva likusiai vienai našlei auginti du sūnelius ir dar didžiosios depresijos laikais.

Sūnūs užaugo, ir motina džiaugėsi, kad sulaukusi senatvės turės kas ją atjaučia. Ji neklydo, bet, nelaimė, 1968 metais miršta jos vyresnysis sūnus Bruno. Laimė, kad jaunesnysis sūnus Richardas ir jo žmona Anne bei jų atžalynas Richardas—Danis ir Elizabeth—Anne rūpestingai prižiūrėjo motiną ir močiutę.

Velionė susilaukė ne tik anūkų, bet ir proanūkių ir džiaugėsi jų švelniu bei draugišku atsinešimu link jos.

Velionė buvo pašarvota D. P. Gaidas ir G. P. Daimid koplyčioje, 4330 S. California Ave. Palaidota balandžio 30 d. Lietuvių Tautinėse kapinėse, kur ilsisi jos mylimas vyras ir sūnus.

Apie laidotuves ir velionės veiklą teks parašyti vėliau. **Kultūrietė**

ANNA ŠILEIKIENĖ VIS NEPAMIRŠTA

Anna Šileikienė didelį širdies skausmą pergyveno, kai prieš keletą metų mirė jos vyras, plačiai žinomas Mildos klubo darbuotojas Charlis Šileikis. Nusiramimui net tris kartus vyko į Lietuvą susipažinti ir pasiguosti su velionio gimimėmis.

Dabar Anna Šileikienė pergyvena nemažesnį liūdėsį dėl prieš metus mirusio žento Stepono Kotarbos, palikusio nuliūdime žmoną Frances, sūnų Richard ir dukrą Anitą.

Anna Šileikienė likusi našlė gyvena viena tame pačiame name, kurį įsigijo dar esant gyvam Chaliui Šileikiui. Nuobodų vienai gyventi, bet taip jau gyvenimo lemta. Laimė, kad sveikata vis dar tarnauja. **Z.**

HELEN TRUSK SVEIKSTA

Teko sušnekti su drg. Helen Trusk, kuri prieš kiek laiko pergyveno rimtą operaciją. Sveikata taisyti, bet gydytojai sako, kad reiks kelių mėnesių atgauti pilną sveikatą.

Sveika būdama Helen visur dalyvavo, o jaunose dienose dainavo pažangiuose choruose. Ji taipgi yra narė Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos, Lietuvių Darbininkų Apšvietos draugijos ir eilės kitų organizacijų.

Linkiu Elenutei visiškai pasveikti. **Julia M.**

MISEVIČIAI RAŠO IŠ BERMUDOS

Mus pasiekė malonus laiškutis nuo Jean ir Richard Misevičių iš saulėtos Bermudos. Jie rašo, kad balandžio 14 d. buvo labai puiki ir saulėta. Temperatūra arti 80 laipsnių. Jie ten lankosi jau antrą kartą. Šį kartą su jais vyko abu sūnūs ir

PRIEŠ DESIMTI METU MIRĖ VINCAS PLEČKAITIS

Vincas Plečkaitis

Gegužės 21 dieną sukanka 10 metų nuo to skaudaus įvykio, kai sustojo plakusi Vinco Plečkaičio jautrioji širdis. Velionis visą savo brandų gyvenimą skyrė darbo žmonių reikalų gynimui. Jis 30 metų išbuvo "Vilnies" direkcijoje. Ilgai buvo direkcijos išdininku. Priklausė įvairioms pažangioms organizacijoms ir jas rėmė pinigais.

Jo žmona Mortulė, minėdama mirties dešimtajias metines, Jo pagarbai sveikina "Vilnies" dalininkų suvažiavimą ir įteikia "Vilniai" \$100 paramos.

Mortulės toks gražus velionio prisiminimas ir parama laikraščiu, kurio puoselėjimui tiek daug gražaus darbo idėja velionis Vincas, yra daugiau negu sveikintinas.

Tenka priminti, kad pats Vincas buvo labai lėtos ir tykaus būdo, bet mokėjo savo supratimą ir idėją perduoti kitiems ir kvieisti į kovą už pilnesnį ir šviesesnį darbo žmonių gyvenimą. Jis buvo griežtas šalininkas pastovios taikos ir troško, kad daugiau nepasikartotų pasaulyje kruvini karai. Gaila, kad Jo nėra mūsų tarpe, kuomet eina griežta kova prieš atominio karo rengėjus.

Nežiūrint, kad Vinco nėra mūsų tarpe jau dešimt metų, bet jo puoselėta idėja ir laikraštis "Vilnis" tebėra gyvi. Norint pagerbti jo šviesų atminimą, suglauskime jėgas ir dirbkime, kad jo troškimai ir siekiai būtų įgyvendinti.

Tebūna Vincui ramu ilsėtis Lietuvių Tautinėse kapinėse, o mes aukštai vertinsime jo kilnų atminimą ir tęsime jo darbus iki laimėjimo. **Vyšnutė**

teta Vera Butkus, taipgi ir keturi iš Lemont, Ill., jų draugai.

Atostogautojai prašo pasveikinti jų draugus ir visus vilniečius. Kada jie grįš į namus, nerašo. Linkėtina malonių atostogų. **Vilnietė**

MIRĖ LIETUVIAI

Balandžio 13 d. mirė Ona Yaškūmas-Kiuberytė, sulaukusi 89 metų, gimusi Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 69 metus.

Balandžio 13 d. mirė Adelė A. Maskva-Zenkutė, sulaukusi 58 metų, gimusi Čikagoje, Ill.

Balandžio 14 d. mirė Marija

Juozenienė-Zostautaitė, gimusi Lietuvoje, Panevėžio apskr. Amerikoje išgyveno 32 metus.

Balandžio 16 d. mirė Stasys Tamulaitis, gimęs Lietuvoje, Žemajoje Panemunėje. Amerikoje išgyveno 32 metus.

Balandžio 20 d. mirė Jonas Žebrauskas, sulaukęs 97 metų, gimęs Lietuvoje.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Feizų šeimos mirusių

Liūdnam praslinko 53 metai, kai netikėtai iš gyvųjų pasitraukė Stanislovas Feiza 1929 metais, sulaukęs tik 10 metų amžiaus, o 1962 m. pasitraukė tėvas Jonas Feiza, sulaukęs 72 metų amžiaus.

Patėvis Jeronimas Jelgauskas iš gyvųjų atsiskyrė 1968 m., o Antanas Feiza — 1972 m., sulaukęs 56 metų amžiaus.

Liūdnam praslinko trys metai, kai iš gyvųjų netikėtai atsiskyrė mano motinėlė Veronika Feiza-Jelgauskienė. Mirė 1978 birželio 14.

Jų nėra tarp mūsų, bet jų pavyzdingas ir gražus gyvenimas pasiliko mano ir kitų artimųjų neužmirštas. Liūdi sūnus John Feiza ir kiti giminės bei draugai šioje šalyje ir Lietuvoje.

There is a link death cannot sever,
Love and remembrance last forever.

Liūdintis sūnus JOHN FEIZA

CLEVELAND, OHIO

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Anna Žemaitis

[Mirė 1981 metu gegužio 10 dieną]

Praslinko vieni metai, kaip negailestinga mirtis išplėšė iš gyvųjų tarpo mano mylimą moterį.

Nors laikas bėga, širdies žaizda nemažėja ir man ilgu be jos. Ji ilsis ir niekad nesugrįš, nors širdis to trokšta.

Liūdintis
vyras—JUOZAS

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Vinco Plečkaičio

Gegužės 21 dieną bus 10 metų, kai negailestinga mirtis 1972 metų gegužės 21 d. iš gyvųjų tarpo išplėšė nuoširdų pažangietį, mylimą vyrą, tėvą, uošvį ir senelį Vinčą Plečkaitį.

Nežiūrint, kad jau 10 metų kai jo nėra gyvųjų tarpe, bet jo gražūs darbai ir pavyzdingas gyvenimas pasiliko gyvas ir neužmirštas jo šeimos ir visų jį pažinusių, nes jis mokėjo su visais taikingai ir draugiškai sugyventi. Jis nesigailėjo ištiesti pagalbos ranką kiekvienam, kuriam tik ji buvo reikalinga.

Mes likusieji gyventi minėsime jo kilnų vardą ir laikysime širdyse tą gražų ir brangų atminimą. Lankysime jo kapa ir puošime gyvomis gėlėmis.

Nuliūdę — MORTULĖ

duktė THERESA ZIENIS ir šeima
sūnus EDWARD PLEČKAITIS ir šeima

LIŪDNOS MIRTIES METINĖS

Josephine Račkutė-Dorinienė

Išsiskyrė iš gyvųjų tarpo 1981 m. gegužės 18 d. Buvo gimusi 1903 metų gegužės 11 d. Palangos apylinkėje ir ten augusi. 1929 m. atvyko į Kanadą, Toronto. 1933 metais ištėkėjo už Vaitiekiaus Dorino, gyvenusio tame pačiame mieste. 1938 m. persikėlė gyventi į JAV-Čikagą. 1971 m. persikėlė gyventi arčiau sūnaus į San Diego, Cal.

Jau vieneri metai praėjo nuo to skaudaus įvykio, kai jos jautrioji širdis nustojo plakusi po ilgos ir nepagydomos ligos, kuri jai teko pergyventi. Tegul Jos kilnus atminimas tebėra gyvas mūsų mintyse ir širdyse.

Nuliūdę:

vyras, sūnus, marti BARBARA ir anūkės
seserys: SELIOMEJE STUKUS Toronto
KAZIMIERA STUKUS Čikagoje
JOANA IMBRASAS Vilniuje
ir jų šeimos, giminės bei draugai

